

RGN-HSRC

RGN-BIBLIOTEK
HSRC LIBRARY

VERVALDATUM/DATE DUE

1985 -07- 3 1

1987 -07- 1 4

1988 -03- 9

RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING
HUMAN SCIENCES RESEARCH COUNCIL

0000303313

001.3072068 HSRC KOMM N 67

2844363866

**Die invloed van televisie op die
belangstellingspatrone van
standerd agt-leerlinge**

Die invloed van televisie op die belangstellingspatrone van standerd agt-leerlinge

J.J. de Beer

RGH BIBLIOTEK HSRC LIBRARY		
1983 -03- - 9		
STANBKODE 001.3072068 HSRC KOMM N 67	REGISTERNOMMER 059168	 8
BESTELNOMMER G		

J.J. de Beer, B.Sc. (Hons.), M.Ed., Hoofnavorsers

Instituut vir Kommunikasienavorsing

Direkteur: Dr. P.C.J. Jordaan

ISBN 0 86965 982 0

Prys: R5,60
 (AVB ingesluit)

© Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing 1981
 Alle regte voorbehou

Gedruk deur Blitskopié (Edms) Bpk

ERKENNING

Die inligting wat in hierdie navorsingsbevinding vervat is, is verkry van projek KOMM 11 wat onderneem is om te bepaal wat die invloed van televisie op die skoolgaande jeug is. Data is van skole in al vier provinsies verkry.

Dank word aan die volgende persone en instansies oorgedra vir hul aandeel in die beplanning en uitvoering van die projek:

Die Komitee van Onderwyshoofde wat toestemming gegee het dat die projek ge-
loods mag word;

die hoofde van skole en hul personeel wat as toetsafnemers opgetree het;

die skoolsielkundiges van die Sielkundige en Voorligtingsdiens van die ver-
skillende onderwysdepartemente wat verantwoordelik was vir die opleiding van
die toetsafnemers;

die leerlinge wat as respondente opgetree het; en

Iede van die ad hoc-komitee wat met die beplanning van die projek behulpsaam
was, naamlik:

<i>Dr. J.D. Venter (Voorsitter)</i>	<i>Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing</i>
<i>Prof. T.L. de Koning</i>	<i>Universiteit van Venda</i>
<i>Dr. P.H. du Preez</i>	<i>Departement van Nasionale Opvoeding</i>
<i>Prof. D. Joubert</i>	<i>Universiteit van Stellenbosch</i>
<i>Mnr. P.W. Mans</i>	<i>Natalse Onderwysdepartement</i>
<i>Prof. N.J. Mentz</i>	<i>Transvaalse Onderwysdepartement</i>
<i>Mnr. B. Olivier</i>	<i>Onderwysdepartement, Kaap die Goeie Hoop</i>
<i>Mnr. D.J.L. Pretorius</i>	<i>SAUK</i>
<i>Mnr. F. Swanepoel</i>	<i>OVS-Onderwysdepartement</i>
<i>Mnr. G. Yssel</i>	<i>SAUK</i>
<i>Dr. D.P. Conradie</i>	<i>Instituut vir Kommunikasienavorsing</i>
<i>Dr. P.C.J. Jordaan</i>	<i>Instituut vir Kommunikasienavorsing</i>
<i>Dr. C.R. Liebenberg</i>	<i>Instituut vir Opvoedkundige Navorsing</i>
<i>Mev. E.M. Madge</i>	<i>Instituut vir Psigologiese en Edumetriese Navorsing</i>
<i>Dr. W.L. Roos</i>	<i>Instituut vir Mannekragnavorsing</i>
<i>Mnr. A.R. van den Berg</i>	<i>Instituut vir Psigologiese en Edumetriese Navorsing</i>

Dr. S.H.C. du Toit van die Instituut vir Statistiese Navorsing was behulpsaam met die statistiese ontleding van die data en die redaksionele werk is gedoen deur die RGN se Buro vir Ondersteunende Navorsingsdienste.

INHOUDSOPGAWE

		BLADSY
	ERKENNING	(i)
	TABELLE	(iii)
1	INLEIDING	1
2	DOEL	2
3	METODE	2
3.1	MEETINSTRUMENTE	2
3.1.1	<i>Die 19-Veld-Belangstellingsvraelys (19-VBV)</i>	2
3.1.2	<i>Biografiese vraelys</i>	3
3.1.3	<i>Televisievraelys</i>	4
3.2	EKSPERIMENTELE ONTWERP	4
3.2.1	<i>Breë tendensstudie</i>	
3.2.2	<i>Metode van ondersoek</i>	11
3.2.3	<i>Effekstudie</i>	13
4	RESULTATE EN BEVINDINGE	23
4.1	BREë TENDENSSTUDIE	24
4.1.1	<i>Algemene belangstellingstendense</i>	24
4.1.2	<i>Programvoorkeure</i>	29
4.2	EFFEKSTUDIE	33
4.2.1	<i>Velde waarin die belangstelling verander (toegeneem) het</i>	46
	<i>Velde waarin die belangstelling verander (afgeneem) het</i>	47
5	SAMEVATTING	49
	BIBLIOGRAFIE	52

TABELLE

NOMMER		BLADSY
1	STRAFIFIKASIE VAN DIE STANDERD AGT-LEERLINGE VAN 1974 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET	6
2	STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD AGT-LEERLINGE VAN 1975 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET	7
3	STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD AGT-LEERLINGE VAN 1976 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET	8
4	STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD AGT-LEERLINGE VAN 1977 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET	9
5	STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD AGT-LEERLINGE VAN 1979 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET	10
6	VERDELING VAN DIE STEEKPROEWE VOLGENS DIE VERANDERLIKE TELEVISIEKYK/NIE-TELEVISIEKYK	11
7	SAMESTELLING VAN DIE 1974/1976- AFGEPAAARDE GROEPE	19
8	SAMESTELLING VAN DIE 1974/1977- AFGEPAAARDE GROEPE	20
9	SAMESTELLING VAN DIE 1975/1976- AFGEPAAARDE GROEPE	21
10	SAMESTELLING VAN DIE 1975/1977- AFGEPAAARDE GROEPE	22
11	MEERVERANDERLIKE VARIANSIEANALISE VAN STANDERD 8-LEER= LINGE SE BELANGSTELLINGSPATRONE VAN 1974 TOT 1979	24
12	EENVERANDERLIKE VARIANSIEANALISE VAN STANDERD 8-LEER= LINGE SE BELANGSTELLINGSPATRONE VAN 1974 TOT 1979	25
13	KORRELASIES TUSSEN DIE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE VERTEEN= WOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD 8-LEERLINGE EN DIE NUMERIESE WAARDE VAN DIE JARE WAARIN DIE OPNAMES GEDOEN IS	26
14	TELEVISIEPROGRAMVOORKEURE VAN 'N STEEKPROEF STANDERD 8-LEERLINGE VAN 1976	30
15	TELEVISIEPROGRAMVOORKEURE VAN 'N STEEKPROEF STANDERD 8-LEERLINGE VAN 1977	31
16	TELEVISIEPROGRAMVOORKEURE VAN 'N STEEKPROEF STANDERD 8-LEERLINGE VAN 1979	32
17	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A_1) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C_1) VIR DIE 1974/1976-AFPARING	34
18	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE KYKERS (B_1) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C_1) VIR DIE 1974/1976-AFPARING	35

TABELLE (vervolg)

NOMMER		BLADSY
19	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D_1) EN DIE KONTROLEVERSKILTELLINGS (E_1) VIR DIE 1974/1976-AFPARING	36
20	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A_2) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C_2) VIR DIE 1974/1977-AFPARING	37
21	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE KYKERS (B_2) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C_2) VIR DIE 1974/1977-AFPARING	38
22	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D_2) EN DIE KONTROLEVERSKILTELLINGS (E_2) VIR DIE 1974/1977-AFPARING	39
23	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A_3) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C_3) VIR DIE 1975/1976-AFPARING	40
24	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE KYKERS (B_3) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C_3) VIR DIE 1975/1976-AFPARING	41
25	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D_3) EN DIE KONTROLEVERSKILTELLINGS (E_3) VIR DIE 1975/1976-AFPARING	42
26	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A_4) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C_4) VIR DIE 1975/1977-AFPARING	43
27	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE KYKERS (B_4) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C_4) VIR DIE 1975/1977-AFPARING	
28	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D_4) EN DIE KONTROLEVERSKILTELLINGS (E_4) VIR DIE 1975/1977-AFPARING	45

Die gegewens wat in hierdie navorsingsbevinding aangebied word, vorm 'n onderdeel van 'n omvattende projek wat deur die Instituut vir Kommunikasie-navorsing onderneem word om die invloed van televisie op die skoolgaande jeug te bestudeer. Die ondersoek spruit uit die aanbevelings van die Kommissie van Ondersoek insake Aangeleenthede betreffende Televisie en die Tegnieuse Advieskomitee van die SAUK, naamlik dat navorsing onderneem word oor die sosio-kulturele struktuur van die Suid-Afrikaanse samelewing en die invloed wat televisie daarop kan hê.

Die projek word uitgevoer op Blanke leerlinge van standerd 3 tot standerd 10 in die provinsiale skole van die vier provinsies in die RSA. Die insameling van die gegewens het oor 'n termyn van agt jaar gestrek, naamlik van 1974 tot 1981, en het op 'n jaarlikse grondslag geskied. Die gegewens is met behulp van vraelyste en gestandaardiseerde toetse ingewin, en het onder meer die volgende behels: televisiekykpatrone, vryetydsbesteding, waarde-oriëntasies, verhoudinge (persoonlike, huislike, sosiale en formele verhoudinge), sosiale gedrag, skolastiese bekwaamheid, beroepsbelangstellings, bekwaamheid in die tweede taal en persoonlikheid. Vanweë die omvang van die gegewens wat ten opsigte van elk van die bovermelde aspekte ingesamel is, word daar in hierdie studie slegs op die beroepsbelangstellings van standerd 8-leerlinge gelet.

In vorige ondersoeke het De Beer (1980a en 1980b) bevind dat sowel standerd 9- as 10-leerlinge se belangstellings in beroepe met 'n strekking van regs- of wetstoepassing as gevolg van televisie toegeneem het. Aan duidings is verder verkry dat hierdie leerlinge se belangstellings gestimuleer is in prakties-vroulike beroepe (standerd 10) en welsynwerk (standerd 9), terwyl hul belangstellings in uitvoerende kunste (standerd 9), historiese aangeleenthede (standerd 9) en welsynwerk (standerd 10) afgeneem het.

Aangesien standerd 8-leerlinge heelwat tyd voor die televisiestel deurbring, kan verwag word dat hul belangstellings ook deur hierdie medium beïnvloed sal word (die standerd 8-leerlinge van 1979 wat in die omvattende ondersoek betrek is, het gemiddeld 17,7 uur per week aan televisiekyk bestee).

2 DOEL

Die doel met hierdie ondersoek is om die hipotese te toets of televisie 'n invloed op die belangstellingspatrone van standerd 8-leerlinge het. Ten einde agtergrondinligting te bekom waarteen die resultate van dié studie geïnterpreteer kan word, sal daar ook ondersoek ingestel word na die algemene tendense in die belangstellingspatrone van die standerd 8-leerlinge van 1974 tot 1979, asook na hul televisieprogramvoorkeure.

3 METODE

3.1 MEETINSTRUMENTE

Vir die doel van hierdie ondersoek is van die data gebruik gemaak wat met behulp van die 19-Veld-Belangstellingsvraelys, die Biografiese vraelys en die Televisievraelys ingesamel is.

3.1.1 *Die 19-Veld-Belangstellingsvraelys (19-VBV)*

Die 19-VBV is 'n gestandaardiseerde vraelys van die RGN en is deur Fouché en Alberts (1971) ontwikkel vir die meting van die beroepsbelangstelligings van senior sekondêreskoolleerlinge, studente en volwassenes. Die vraelys meet 19 breë belangstellingsvelde asook die mate waarin die respondent aktief of passief in die velde belangstel, en ook of sy belangstelligings werk- of stokperdjiegerig is. Die velde is:

1	Beeldende kunste	13	Prakties - Vroulik
2	Klerklik	14	Regte
3	Welsynwerk	15	Sport
4	Natuur	16	Taal
5	Uitvoerende kunste	17	Diens
6	Wetenskap (Natuurwetenskap)	18	Prakties - Manlik
7	Histories	19	Besigheid
8	Openbare optrede	20	Werk/stokperdjiegerigheid
9	Numeries	21	Aktief/passief
10	Geselligheid		
11	Kreatiewe denke		
12	Rondreis		

Die numering van die velde soos hierbo verstrek, word deurgaans in die teks gebruik. Vir 'n vollediger beskrywing van die verskillende velde, kan De Beer (1980a) asook Fouché en Alberts (1971) geraadpleeg word.

3.1.2 *Biografiese vraelys*

Die Biografiese vraelys is deur die Instituut vir Kommunikasie- navorsing saamgestel om tersaaklike biografiese inligting van leerlinge te bekom. Die volgende vrae is gebruik:

- 1 *Wat wil jy eendag word?*
As jy nog nie besluit het nie, skryf: Ek weet nie)

Die antwoorde van die leerlinge op hierdie vraag, is soos volg gekategoriseer:

- (a) Professionele, tegniese en verwante werker
- (b) Administratiewe, uitvoerende en besturende werker
- (c) Klerklike werker
- (d) Verkoopswerker
- (e) Werkers in boerdery, vissery, jag
- (f) Myn-, steengroefwerker
- (g) Vervoer-, en kommunikasiewerker
- (h) Vakman, produksiewerker en arbeider
- (i) Diens-, sport-, en ontspanningswerker.

(Hierdie kategorieë is van die Departement van Statistiek (1968) verkry.)
Vir die doel van hierdie ondersoek is kategorieë a tot d as 'n *hoë beroepskeuse* saamgegroepeer en kategorieë e tot i as 'n *lae beroepskeuse**.
Leerlinge wat nog nie op 'n beroep besluit het nie, is as *onsekere beroepskeuse* geklassifiseer.

- 2 *Merk in watter standerd jy is.*

- 3 *Ek is 'n seun/meisie.*

*Hierdie kategorisering is op die klassifikasie van Strijdom (1971, p. 29) gebaseer, naamlik dat kategorieë a en b as *hoë*, c en d as *gemiddelde*, en die res as *lae sosio-ekonomiese beroepe* omskryf kan word.

- 4 *Watter taal praat jy die meeste by die huis? (Huistaal)*
- 5 *Volg jy 'n kursus wat jou toelating tot 'n graadkursus aan 'n universiteit sal gee?*
- 6 *Toon aan watter vakke jy neem:*

<i>Wiskunde</i>	<i>Ja/Nee</i>
<i>'n Derde taal, byvoorbeeld Latyn, Duits, Frans, ensovoorts</i>	<i>Ja/Nee</i>
<i>Geskiedenis</i>	<i>Ja/Nee</i>
<i>Aardrykskunde</i>	<i>Ja/Nee</i>
<i>Biologie</i>	<i>Ja/Nee</i>
<i>Natuur- en Skeikunde</i>	<i>Ja/Nee</i>

3.1.3 *Televisievraelys*

Hierdie vraelys is deur die Instituut vir Kommunikasienavorsing opgestel en verskaf 'n aanduiding van leerlinge se televisiekykgewoontes, programvoorkeure, ensovoorts. Die volgende vrae is gebruik:

- 1 *Hoeveel uur per dag kyk jy gewoonlik televisie (Maandae tot Donderdae) gedurende skoolkwartale?*
- 2 *Hoeveel uur per dag kyk jy gewoonlik oor naweke televisie (Vrydae tot Sondag) gedurende skoolkwartale?*
- 3 *Hoe lank het julle gesin al 'n televisiestel in die huis?*
- 4 *Dui aan hoe dikwels jy na die volgende programme op televisie kyk.*

3.2 **EKSPERIMENTELE ONTWERP**

Die data sal, soos blyk uit die doel (kyk paragraaf 2), op drieërlei wyses ontleed word. Eerstens sal vasgestel word of daar oor die tydperk van 1974 tot 1979 enige veranderinge in die belangstellingspatrone van standerd 8-leerlinge voorgekom het. Tweedens sal ondersoek ingestel word na hul televisieprogramvoorkeure. (Hierdie twee ondersoeke staan as die breë tendensstudie bekend.) Derdens sal 'n effekstudie gedoen word waartydens die invloed van televisie op die leerlinge se belangstellingspatrone ondersoek word.

3.2.1 Breë tendensstudie

(1) Steekproewe

Die gegewens wat in die breë tendensstudie gebruik is, is gedurende 1974 tot 1979 onder Blanke standerd 8-leerlinge ingesamel. Die opnames is op 'n landwye grondslag van stapel gestuur in die provinsiale skole van die RSA. Die getalle waarop die jaarlikse steekproef-trekking berus het, is in 1973 van die vier verskillende onderwysdepartemente verkry. Die stratifikasieveranderlikes van die steekproewe is die streek (stedelike/nie-stedelike ligging van die skole wat deur die leerlinge bygewoon is), taal (taalmedium waarin die leerlinge onderrig ontvang), geslag en provinsie waarin die skool geleë is.

Vir die doel van die ondersoek na die algemene belangstellingstendense is gegewens van die standerd 8-leerlinge gebruik wat gedurende 1974, 1975, 1976, 1977 en 1979* by die opnames betrek was, en wat die 19-VBV volledig ingevul het. Die verdeling van die steekproewe volgens bovermelde stratifikasieveranderlikes word in tabelle 1 tot 5 verstrekk. In hierdie tabelle is f die verkreeë frekwensies, terwyl f' die verwagte frekwensies volgens die onderwysdepartemente se amptelike gegewens is.

*Standerd 8-leerlinge is nie gedurende 1978 by die opnames betrek nie.

TABEL 1
STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD AGT-LEERLINGE VAN 1974
WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET (N = 1 081)

Streek	Geslag	Taal	Provinsie	f	Ver= houding	f' (benader)	f-f'	$\frac{(f-f')^2}{f'}$
Stedelik	Seuns	Afri= kaans	Tv1	123	0,1043	113	10	0,8850
			OVS	17	0,0114	12	5	2,0833
			Natal	9	0,0071	7	2	0,5714
			Kaap	33	0,0271	29	4	0,5517
		Engels	Tv1	70	0,0679	73	3	0,1233
			OVS	4	0,0029	3	1	0,3333
			Natal	35	0,0322	35	0	0,0000
			Kaap	44	0,0386	42	2	0,0952
	Meisies	Afri= kaans	Tv1	104	0,0979	106	2	0,0377
			OVS	14	0,0114	12	2	0,3333
			Natal	8	0,0064	7	1	0,1429
			Kaap	28	0,0271	29	1	0,0345
		Engels	Tv1	52	0,0636	69	17	4,1884
			OVS	3	0,0021	2	1	0,5000
			Natal	33	0,0293	32	1	0,0313
			Kaap	37	0,0379	41	3	0,2195
Nie-stedelik	Seuns	Afri= kaans	Tv1	85	0,0850	92	7	0,5326
			OVS	29	0,0279	30	1	0,0333
			Natal	12	0,0093	10	2	0,4000
			Kaap	74	0,0607	66	8	0,9697
		Engels	Tv1	12	0,0129	14	2	0,2857
			OVS	3	0,0021	2	1	0,5000
			Natal	10	0,0107	12	2	0,3333
			Kaap	12	0,0114	12	0	0,0000
	Meisies	Afri= kaans	Tv1	99	0,0800	86	13	1,9651
			OVS	26	0,0279	30	4	0,5333
			Natal	9	0,0086	9	0	0,0000
			Kaap	63	0,0607	66	3	0,1364
		Engels	Tv1	6	0,0121	13	7	3,7692
			OVS	2	0,0021	2	0	0,0000
			Natal	11	0,0100	11	0	0,0000
			Kaap	14	0,0114	12	2	0,3333

p > 0,90
vg. = 31

$\chi^2 = 19,9227$

TABEL 2

STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD AGT-LEERLINGE
VAN 1975 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET (N = 1 160)

Streek	Geslag	Taal	Provinsie	f	Ver= houding	f' (benader)	$ f-f' $	$\frac{(f-f')^2}{f'}$
Stedelik	Seuns	Afri= kaans	Tv1	120	0,1043	121	1	0,0083
			OVS	15	0,0114	13	2	0,3077
			Natal	6	0,0071	8	2	0,5000
			Kaap	33	0,0271	31	2	0,1290
		Engels	Tv1	77	0,0679	79	2	0,0506
			OVS	2	0,0029	3	1	0,3333
			Natal	44	0,0322	37	7	1,3243
			Kaap	46	0,0386	45	1	0,0222
	Meisies	Afri= kaans	Tv1	99	0,0979	114	15	1,9737
			OVS	14	0,0114	13	1	0,0769
			Natal	3	0,0064	7	4	2,2857
			Kaap	34	0,0271	31	3	0,2903
		Engels	Tv1	69	0,0636	74	5	0,3378
			OVS	1	0,0021	2	1	0,5000
			Natal	19	0,0293	34	15	6,6176
			Kaap	45	0,0379	44	1	0,0227
Nie-stedelik	Seuns	Afri= kaans	Tv1	109	0,0850	99	10	1,0101
			OVS	32	0,0279	32	0	0,0000
			Natal	12	0,0093	11	1	0,0909
			Kaap	81	0,0607	70	11	1,7286
		Engels	Tv1	20	0,0129	15	5	1,6667
			OVS	4	0,0021	2	2	2,0000
			Natal	9	0,0107	12	3	0,7500
			Kaap	14	0,0114	13	1	0,0769
	Meisies	Afri= kaans	Tv1	95	0,0800	93	2	0,0430
			OVS	33	0,0279	32	1	0,0313
			Natal	7	0,0086	10	3	0,9000
			Kaap	76	0,0607	70	6	0,5143
		Engels	Tv1	21	0,0121	14	7	3,5000
			OVS	1	0,0021	2	1	0,5000
			Natal	6	0,0100	12	6	3,0000
			Kaap	13	0,0114	13	0	0,0000

$p > 0,25$
vg. = 31

$\chi^2 = 30,5919$

TABEL 3

STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD AGT-LEERLINGE
VAN 1976 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET (N = 1 265)

Streek	Geslag	Taal	Provinsie	f	Ver= houding	f' (benader)	$ f-f' $	$\frac{(f-f')^2}{f'}$
Stedelik	Seuns	Afri= kaans	Tvl	125	0,1043	132	7	0,3712
			OVS	16	0,0114	14	2	0,2857
			Natal	8	0,0071	9	1	0,1111
			Kaap	33	0,0271	34	1	0,0294
		Engels	Tvl	79	0,0679	86	7	0,5698
			OVS	3	0,0029	4	1	0,2500
			Natal	38	0,0322	41	3	0,2195
			Kaap	46	0,0386	49	3	0,1837
	Meisies	Afri= kaans	Tvl	131	0,0979	124	7	0,3952
			OVS	16	0,0114	14	2	0,2857
			Natal	9	0,0064	8	1	0,1250
			Kaap	31	0,0271	34	3	0,2647
		Engels	Tvl	74	0,0636	80	6	0,4500
			OVS	1	0,0021	3	2	1,3333
			Natal	35	0,0293	37	2	0,1081
			Kaap	50	0,0379	48	2	0,0833
Nie-stedelik	Seuns	Afri= kaans	Tvl	110	0,0850	108	2	0,0370
			OVS	30	0,0279	35	5	0,7143
			Natal	15	0,0093	12	3	0,7500
			Kaap	89	0,0607	77	12	1,8701
		Engels	Tvl	18	0,0129	16	2	0,2500
			OVS	1	0,0021	3	2	1,3333
			Natal	14	0,0107	14	0	0,0000
			Kaap	14	0,0114	14	0	0,0000
	Meisies	Afri= kaans	Tvl	99	0,0800	101	2	0,0396
			OVS	40	0,0279	35	5	0,7143
			Natal	12	0,0086	11	1	0,0909
			Kaap	86	0,0607	77	9	1,0519
		Engels	Tvl	14	0,0121	15	1	0,0667
			OVS	2	0,0021	3	1	0,3333
			Natal	17	0,0100	13	4	1,2308
			Kaap	9	0,0114	14	5	1,7857

$p > 0,975$
vg. = 31

$\chi^2 = 15,3336$

TABEL 4

STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD AGT-LEERLINGE
VAN 1977 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET (N = 1 247)

Streek	Geslag	Taal	Provinsie	f	Ver= houding	f' (benader)	$ f-f' $	$(\frac{f-f'}{f'})^2$
Stedelik	Seuns	Afri= kaans	Tv1	128	0,1043	130	2	0,0308
			OVS	12	0,0114	14	2	0,2857
			Natal	10	0,0071	9	1	0,1111
			Kaap	36	0,0271	34	2	0,1176
		Engels	Tv1	83	0,0679	85	2	0,0471
			OVS	4	0,0029	4	0	0,0000
			Natal	36	0,0322	40	4	0,4000
			Kaap	48	0,0386	48	0	0,0000
	Meisies	Afri= kaans	Tv1	117	0,0979	122	5	0,2049
			OVS	15	0,0114	14	1	0,0714
			Natal	8	0,0064	8	0	0,0000
			Kaap	37	0,0271	34	3	0,2647
		Engels	Tv1	72	0,0636	79	7	0,6203
			OVS	0	0,0021	3	3	3,0000
			Natal	34	0,0293	37	3	0,2432
			Kaap	47	0,0379	47	0	0,0000
Nie-stedelik	Seuns	Afri= kaans	Tv1	114	0,0850	106	8	0,6038
			OVS	30	0,0279	35	5	0,7143
			Natal	11	0,0093	12	1	0,0833
			Kaap	85	0,0607	76	9	1,0658
		Engels	Tv1	20	0,0129	16	4	1,0000
			OVS	3	0,0021	3	0	0,0000
			Natal	15	0,0107	13	2	0,3077
			Kaap	15	0,0114	14	1	0,0714
	Meisies	Afri= kaans	Tv1	101	0,0800	100	1	0,0100
			OVS	30	0,0279	35	5	0,7143
			Natal	14	0,0086	11	3	0,8182
			Kaap	79	0,0607	76	3	0,1184
		Engels	Tv1	15	0,0121	15	0	0,0000
			OVS	2	0,0021	3	1	0,3333
			Natal	14	0,0100	12	2	0,3333
			Kaap	12	0,0114	14	2	0,2857

$p > 0,995$
vg. = 31

$\chi^2 = 11,8563$

TABEL 5

STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD AGT-LEERLINGE
VAN 1979 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET (N= 1 145)

Streek	Geslag	Taal	Provinsie	f	Ver= houding	f' (benader)	f-f'	$(\frac{f-f'}{f'})^2$
Stedelik	Seuns	Afri= kaans	Tv1	121	0,1043	119	2	0,0336
			OVS	10	0,0114	13	3	0,6923
			Natal	9	0,0071	8	1	0,1250
			Kaap	28	0,0271	31	3	0,2903
		Engels	Tv1	75	0,0679	78	3	0,1154
			OVS	3	0,0029	3	0	0,0000
			Natal	32	0,0322	37	5	0,6757
			Kaap	45	0,0386	44	1	0,0227
	Meisies	Afri= kaans	Tv1	123	0,0979	112	11	1,0804
			OVS	15	0,0114	13	2	0,3077
			Natal	9	0,0064	7	2	0,5714
			Kaap	34	0,0271	31	3	0,2903
		Engels	Tv1	70	0,0636	73	3	0,1233
			OVS	1	0,0021	2	1	0,5000
			Natal	26	0,0293	34	8	1,8824
			Kaap	40	0,0379	43	3	0,2093
Nie-stedelik	Seuns	Afri= kaans	Tv1	105	0,0850	97	8	0,6598
			OVS	37	0,0279	32	5	0,7813
			Natal	8	0,0093	11	3	0,8182
			Kaap	63	0,0607	70	7	0,7000
		Engels	Tv1	17	0,0129	15	2	0,2667
			OVS	2	0,0021	2	0	0,0000
			Natal	13	0,0107	12	1	0,0833
			Kaap	12	0,0114	13	1	0,0769
	Meisies	Afri= kaans	Tv1	93	0,0800	92	1	0,0109
			OVS	36	0,0279	32	4	0,5000
			Natal	11	0,0086	10	1	0,1000
			Kaap	67	0,0607	70	3	0,1286
		Engels	Tv1	15	0,0121	14	1	0,0714
			OVS	1	0,0021	2	1	0,5000
			Natal	12	0,0100	11	1	0,0909
			Kaap	12	0,0114	13	1	0,0769

p>0,995
vg. = 31

$$\chi^2 = 11,7847$$

Wat die studie oor programvoorkeure betref, kon uit die aard van die saak slegs dié leerlinge betrek word wat wel televisie gekyk het (dit wil sê leerlinge uit die steekproewe van 1976, 1977 en 1979). Volgens tabel 6 verteenwoordig die televisiekykers onderskeidelik 78,5 %, 88,5 % en 95,3 % van die genoemde steekproewe.

TABEL 6

VERDELING VAN DIE STEEKPROEWE VOLGENS DIE VER-
ANDERLIKE TELEVISIEKYK/NIE-TELEVISIEKYK

Jaar	Televisiekykers		Nie-televisiekykers		TOTAAL	
	N	%	N	%	N	%
1976	1 223	78,5	335	21,5	1 558	100
1977	1 271	88,5	165	11,5	1 436	100
1979	1 307	95,3	64	4,7	1 371	100

3.2.2 *Metode van ondersoek*

(a) *Algemene belangstellingstendense*

Die data van die vyf verteenwoordigende steekproewe standard 8-leerlinge is op drie wyses ontleed:

(1) *Meerveranderlike variansieanalise (MANOVA)*

MANOVA is 'n statistiese tegniek wat gebruik word om die nulhipotese (H_0) te toets dat daar geen verskille tussen die gemiddeldes van 'n aantal subpopulasies bestaan nie. In hierdie ondersoek is die H_0 getoets dat die vyf steekproewe se vektore* van

*Die vektor van gemiddeldes vir 'n betrokke jaar is 'n rangskikking van die 21 gemiddelde veldtellings in 'n kolom, op so 'n wyse dat elke posisie in die kolom 'n bepaalde betekenis besit, byvoorbeeld: die eerste posisie dui die eerste veld se gemiddeld aan, die tweede die tweede veld se gemiddeld, ensovoorts.

gemiddelde 19-VBV-tellings van 1974 tot 1979 nie verskil nie. Aanvaarding van H_0 , sal impliseer dat daar globaal gesien, geen *tydeffekte** aanwesig is nie. Word H_0 egter verwerp, kan afgelei word dat 'n *tydeffek* wel aanwesig is.

(2) *Eenveranderlike variansieanalise (ANOVA)*

Indien die MANOVA-ontleding aantoon dat 'n tydeffek teenwoordig is, kan vervolgens met behulp van 'n meervoudige vergelykingsprosedure vasgestel word *watter* van die 21 velde tot hierdie tydeffek 'n bydrae lewer. Die statistiese tegniek waarop besluit is, is om 'n ANOVA-ontleding op elke veld afsonderlik toe te pas (met die peil van betekenis α aangepas**).

(3) *Korrelasieberekeninge*

Ten einde vervolgens vas te stel of die tydeffek wat by sekere velde mag voorkom, 'n *styg*ing of 'n *daling* ten opsigte van die belangstelling in 'n betrokke veld verteenwoordig, word die produkmomentkorrelasie (r) bereken tussen die tellings wat die respondente op elk van hierdie velde behaal het, en die numeriese waarde wat aan elke jaar toegeken is waarin die opnames gedoen is (1974 = 1; 1975 = 2; 1976 = 3; 1977 = 4 en 1979 = 6).

(b) *Programvoorkeure*

Ten einde ondersoek in te stel na die gewildheid van sekere soorte televisieprogramme, word 'n indeks van gewildheid vir elke programsoort bereken. Hierdie indeks is gebaseer op die response van die televisiekykers van 1976, 1977 en 1979.

* 'n Tydeffek in hierdie verband, sou beteken dat statisties betekenisvolle verskille tussen die vektore van die 19-VBV-gemiddeldes van die vyf steekproewe (1974-1979) bevind is.

**Dit beteken dat indien die peil van betekenis (of risiko) α is by die MANOVA-ontleding, word dit by die ANOVA-ontledings aangepas as

$\frac{\alpha}{21}$, ten einde te verseker dat die totale risiko nie α oorskry nie.

Hul response het betrekking gehad op die vraag *Dui aan hoe dikwels jy na die volgende programme op televisie kyk.*

Gewigte is soos volg aan die response toegeken: Indien n leerling gemeld het dat hy *gereeld* na n bepaalde program kyk, is n gewig van 2 aan dié respons gegee. Aan n respons van "kyk af en toe" is n gewig van 1 toegeken, terwyl "kyk nooit" n gewig van 0 ontvang het. Ten opsigte van elke programsoort word die frekwensie response by die antwoordmoontlikheid telkens vermenigvuldig met die gewig wat daaraan toegeken is, en deur die som van hierdie drie produkte te verkry, word die gewildheid van die betrokke programsoort vasgestel. Hierna word die programme volgens hierdie indeks, in rangorde geplaas.

3.2.3 *Effekstudie*

(1) *Eksperimentele ontwerp*

Ten einde die invloed van televisie te bestudeer, word daar van n driegroepontwerp gebruik gemaak. Die benaming *driegroepontwerp* is daaraan ontleen dat die respondente in drie vergelykbare groepe (deur afparing vergelykbaar gemaak) ingedeel word, naamlik:

- n Strawwekykergroep van n bepaalde jaar (na die instelling van televisie; ook die eksperimentele groep genoem)
- n Ligtekykergroep (van dieselfde jaar; ook die kontrole-groep genoem)
- n Voor-televisiegroep (dit wil sê n groep respondente uit een van die jare voor die instelling van televisie).

Deur die 19-VBV-tellings van hierdie drie groepe met mekaar te vergelyk, kan n aanduiding van die invloed van televisie ten opsigte van leerlinge se belangstelling in elke veld verkry word.

Uit die bostaande is dit duidelik dat die invloed van televisie met behulp van hierdie ontwerp oor verskillende tydperke

ondersoek kan word. Die kort- en mediumtermyninvloed van televisie kan dus afsonderlik bestudeer word, deur die keuse van respondente uit gepaste jare.

In alle gevalle word daar vir elke belangstellingsveld 'n stel verskiltellings bereken deur telkens die 19-VBV-telling van elke respondent in die voor-televisiegroep af te trek van die 19-VBV-telling van die ooreenstemmende afgepaarde respondent in die strawwekykergroep. Daar word in die teks na hierdie stel verskiltellings as die *eksperimentele verskiltellings* verwys. Op 'n soortgelyke wyse word 'n stel verskiltellings tussen die ligtekykergroep en die voor-televisiegroep bereken (*die kontroleverskiltellings*).

Vervolgens kan 'n gemiddelde verskiltelling ten opsigte van elke belangstellingsveld onderskeidelik vir die eksperimentele en kontroleverskiltellings bereken word. Hierna word telkens tweekantige t-toetse vir afgepaarde groepe toegepas om die betekenisvolheid van die verskil tussen hierdie twee gemiddelde verskiltellings te bepaal. Volgens hierdie metode kan 'n statisties betekenisvolle verskil beskou word as 'n aanduiding van die invloed wat televisie op die belangstellingspatrone van die ondersoekgroepe het. Deur inspeksie van die teken (+ of -) van die betrokke t-waardes, kan ook 'n aanduiding van die *rigting* van die invloed verkry word. 'n Positiewe t-waarde dui daarop dat die gemiddelde 19-VBV-telling as gevolg van televisie hoër by die strawwe kykers is as by die ligte kykers, terwyl 'n teenoorgestelde afleiding ten opsigte van 'n negatiewe t-waarde gemaak word.

Die ontwerp wat vir vergelyking tussen die groepe aangewend word, kan skematies soos volg voorgestel word:

(2) *Samestelling van groepe*

- (a) *Keuse van snypunt vir verdeling tussen eksperimentele groepe (strawwe kykers) en kontrolegroepe (ligte kykers)*

'n Ideale snypunt sou wees om groepe wat nooit televisie kyk nie, te vergelyk met dié wat wel televisie kyk. Hierdie snypunt lewer egter probleme op, aangesien die kontrolegroepe (nie-kykers) te klein raak om sinvolle afleidings uit sodanige vergelykings te kan maak (verge- lyk tabel 6). Die tweede beste alternatief is om kontrolegroepe te gebruik wat minder as 'n uur per dag televisie kyk, teenoor eksperimentele groepe wat minstens een uur per dag televisie kyk. Hierdie snypunt mag egter ook 'n probleem oplewer, aangesien die ligte kykers oor langer tydperke waarskynlik self in 'n groot mate aan televisie blootgestel sal wees (kumulatiewe effek). Laasgenoemde probleem mag tot gevolg hê dat die medium- en langtermyninvloed van televisie (ongeveer vier jaar en langer na die instelling daarvan) moeilik met behulp van die driegroepontwerp ondersoek sal kan word. Ten spyte van dié probleem, moes die keuse van 'n snypunt in hierdie ondersoek berus op 'n snypunt van minder as een uur per dag, teenoor minstens een per dag (televisie kyk), ten einde groot genoeg groepe te verkry om ver- gelykings te kan maak.

Die ondersoekgroepe is saamgestel uit leerlinge wat in 1974 en 1975 (voor die instelling van televisie) en in 1976 en 1977 (na die instelling van televisie) by die opnames betrek is. Uit 'n aantal vooronderseke het ge- blyk dat die kontrolegroepe, wat uit die 1979-steekproef, met die snypunt van minder as een uur teenoor minstens een uur per dag televisie kyk, verkry kan word, as gevolg van die kumulatiewe effek van televisie, nie geskik was vir insluiting in die ontwerp nie.

Twee eksperimentele groepe (een elk uit die 1976- en die 1977-opnames) is saamgestel uit dié leerlinge wat in die televisievraelys aangetoon het dat hulle gedurende weekstae (Maandae tot Donderdae gedurende skoolkwartale) en gedurende naweke (Vrydae tot Sondag gedurende skoolkwartale) minstens een uur *per dag* televisie gekyk het, en voorts dat hulle vir minstens drie maande tuis oor 'n televisiestel beskik het. Dié groepe staan in hierdie ondersoek as die *strawwe kykers* bekend.

Die leerlinge wat in die na-televisieopnames aangedui het dat hulle vir minstens drie maande 'n televisiestel tuis gehad het, en dat hulle gedurende die week en oor naweke (gedurende skoolkwartale) *minder* as 'n uur *per dag* televisie gekyk het, vorm die twee kontrolegroepe (een elk uit 1976 en 1977). By hierdie kontrolegroepe is ook dié leerlinge ingesluit wat nie 'n televisiestel gehad het nie, en ook nie elders televisie gekyk het nie.

Die rede waarom slegs leerlinge betrek is wat vir minstens drie maande tuis oor 'n televisiestel beskik het, is om die *nuutheidseffek* van televisie te kontroleer. Kykers wat nie tuis 'n televisiestel het nie, maar wel elders televisie kyk (die sogenaamde *kuierrykers*) is ook nie betrek nie.

Die leerlinge wat in die voor-televisieopnames (1974 en 1975) getoets is, word die *voor-televisiegroepe* genoem.

(3) *Gelykstelling van die groepe*

Ten einde die invloed wat televisie op die ondersoeksgroepe se belangstellingspatrone mag hê, te bestudeer, is dit nodig dat al drie groepe respondente wat in die ontwerp ingesluit is, vergelykbaar sal wees ten opsigte van alle veranderlikes wat 'n rol in hul belangstellings speel (*steuringsveranderlikes*). Vir die identifisering van die steuringsveranderlikes is 'n stapsgewyse regressie-analise op die beskikbare biografiese gegewens toegepas

om vas te stel watter veranderlikes die grootste deel van die variasie in die afhanklike veranderlike (in hierdie geval die belangstellingspatrone van die leerlinge) verklaar. Die steuringsveranderlikes wat op dié wyse geïdentifiseer is, is geslag, taal, kursus (senior sertifikaatkursus met of sonder matrikulasievrystelling), die beroepskeuse van die leerling, en of die volgende skoolvakke geneem word: Wiskunde en n derde taal.

Met die doel om die bovermelde ses steuringsveranderlikes te kontroleer, dit wil sê om die drie groepe respondente ten opsigte van hierdie veranderlikes vergelykbaar te maak, is n proses van *afparing* toegepas. Afparings is ten opsigte van die groepe strawwe kykers, ligte kykers en voor-televisierespondente gedoen. Dié groepe is in die volgende kombinasies saamgestel:

- (a) 1974 met 1976
- (b) 1974 met 1977
- (c) 1975 met 1976
- (d) 1975 met 1977.

Die afgepaarde groepe is soos volg benoem:

- (i) *Eerste afparing* (1974 met 1976)
 - . Groep A₁ (die 1976- strawwe kykers)
 - . Groep B₁ (die 1976- ligte kykers)
 - . Groep C₁ (die 1974-voor-televisiegroep)
- (ii) *Tweede afparing* (1974 met 1977)
 - . Groep A₂ (die 1977- strawwe kykers)
 - . Groep B₂ (die 1977- ligte kykers)
 - . Groep C₂ (die 1974-voor-televisiegroep)
- (iii) *Derde afparing* (1975 met 1976)
 - . Groep A₃ (die 1976- strawwe kykers)
 - . Groep B₃ (die 1976- ligte kykers)
 - . Groep C₃ (die 1975-voor-televisiegroep)
- (iv) *Vierde afparing* (1975 met 1977)
 - . Groep A₄ (die 1977- strawwe kykers)
 - . Groep B₄ (die 1977- ligte kykers)
 - . Groep C₄ (die 1975-voor-televisiegroep).

Die samestelling van die afgepaarde groepe word in tabelle 7 tot 10 weergegee.

TABEL 7
SAMESTELLING VAN DIE 1974/1976-AFGEPAAARDE GROEPE

		Seuns						Meisies						TOTAAL	
		Hoë beroeps= keuse		Lae beroeps= keuse		Onseker omtrent beroeps= keuse		Hoë beroeps= keuse		Lae beroeps= keuse		Onseker omtrent beroeps= keuse			
		Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.		
Senior sertifikaat sonder vrystelling	Neem n derde taal	Neem													
		Wiskunde													
	Neem nie taal nie	Neem		3		1		4	1			1		10	
		Wiskunde	1		3	1	3	12	3	3	1	9		36	
Senior sertifikaat met vrystelling	Neem n derde taal	Neem	4	1				5	3			1		14	
		Wiskunde	1					3		2				6	
	Neem nie taal nie	Neem	13	7	9	1	6	4	15	14	1	2	4	2	78
		Wiskunde	2		2		1		3				4	1	13
TOTAAL		21	8	17	2	11	4	42	21	6	3	19	3	157	

OPSOMMING VAN TABEL 7

	N	%
Seuns	63	40,13
Meisies	94	59,87
Hoë beroepskeuse	92	58,60
Lae beroepskeuse	28	17,83
Onseker omtrent beroepskeuse	37	23,57
Afrikaanssprekend	116	73,89
Engelssprekend	41	26,11
Senior sertifikaat met vrystelling	111	70,70
Senior sertifikaat sonder vrystelling	46	29,30
Neem n derde taal	20	12,74
Neem Wiskunde	102	64,97

TABEL 8
SAMESTELLING VAN DIE 1974/1977-AFGEPAAARDE GROEPE

			Seuns						Meisies						TOTAAL
			Hoë beroeps= keuse		Lae beroeps= keuse		Onseker omtrent beroeps= keuse		Hoë beroeps= keuse		Lae beroeps= keuse		Onseker omtrent beroeps= keuse		
			Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	
Senior sertifikaat sonder vrystelling	Neem h derde taal	Neem Wiskunde													
		Neem nie Wiskunde nie													
	Neem nie h derde taal nie	Neem Wiskunde			2	3			1				1		7
		Neem nie Wiskunde nie	1		3		3		7	1	2		5	3	25
Senior sertifikaat met vrystelling	Neem h derde taal	Neem Wiskunde	2	1			1		1	2			1		8
		Neem nie Wiskunde nie							2				1		3
	Neem nie h derde taal nie	Neem Wiskunde	6	4	3	5	5	3	8	5			8	3	50
		Neem nie Wiskunde nie	2				2		5	1			2		12
TOTAAL			11	5	8	8	11	3	24	9	2		18	6	105

OPSOMMING VAN TABEL 8

	N	%
Seuns	46	43,81
Meisies	59	56,19
Hoë beroepskeuse	49	46,67
Lae beroepskeuse	18	17,14
Onseker omtrent beroepskeuse	38	36,19
Afrikaanssprekend	74	70,48
Engelssprekend	31	29,52
Senior sertifikaat met vrystelling	73	69,52
Senior sertifikaat sonder vrystelling	32	30,48
Neem h derde taal	11	10,48
Neem Wiskunde	65	61,90

TABEL 9
SAMESTELLING VAN DIE 1975/1976-AFGEPAAARDE GROEPE

		Seuns												Meisies						TOTAAL
		Hoë beroeps= keuse		Lae beroeps= keuse		Onseker omtrent beroeps= keuse		Hoë beroeps= keuse		Lae beroeps= keuse		Onseker omtrent beroeps= keuse								
		Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.							
Senior sertifikaat sonder vrystelling	Neem n derde taal	Neem																		
		Wiskunde																		
	Neem nie n derde taal nie	Neem		3		1		4	1				1					10		
		Wiskunde	1		3	1	3	12	3	3	1	9						36		
Senior sertifikaat met vrystelling	Neem n derde taal	Neem	4	1				5	3			1					14			
		Wiskunde	1					3		2							6			
	Neem nie n derde taal nie	Neem	13	7	9	1	6	4	15	14	1	2	4	2				78		
		Wiskunde	2		2		1		3				4	1				13		
TOTAAL		21	8	17	2	11	4	42	21	6	3	19	3				157			

OPSOMMING VAN TABEL 9

	N	%
Seuns	63	40,13
Meisies	94	59,87
Hoë beroepskeuse	92	58,60
Lae beroepskeuse	28	17,83
Onseker omtrent beroepskeuse	37	23,57
Afrikaanssprekend	116	73,89
Engelssprekend	41	26,11
Senior sertifikaat met vrystelling	111	70,70
Senior sertifikaat sonder vrystelling	46	29,30
Neem n derde taal	20	12,74
Neem Wiskunde	102	64,97

TABEL 10
SAMESTELLING VAN DIE 1975/1977-AFGEPAAARDE GROEPE

		Seuns												Meisies						TOTAAL
		Hoë beroeps= keuse		Lae beroeps= keuse		Onseker omtrent beroeps= keuse		Hoë beroeps= keuse		Lae beroeps= keuse		Onseker omtrent beroeps= keuse								
		Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.							
Senior sertifikaat sonder vrystelling	Neem n derde taal	Neem Wiskunde																		
		Wiskunde nie																		
	Neem nie n derde taal nie	Neem Wiskunde			2	3			1				1			7				
		Wiskunde nie	1		3		3		7	1	2		5	3		25				
Senior sertifikaat met vrystelling	Neem n derde taal	Neem Wiskunde	2	1			1		1	2			1		8					
		Wiskunde nie							2				1		3					
	Neem nie n derde taal nie	Neem Wiskunde	6	4	3	5	5	3	8	5			8	3	50					
		Wiskunde nie	2				2		5	1			2		12					
TOTAAL		11	5	8	8	11	3	24	9	2		18	6	105						

OPSOMMING VAN TABEL 10

	N	%
Seuns	46	43,81
Meisies	59	56,19
Hoë beroepskeuse	49	46,67
Lae beroepskeuse	18	17,14
Onseker omtrent beroepskeuse	38	36,19
Afrikaanssprekend	74	70,48
Engelssprekend	31	29,52
Senior sertifikaat met vrystelling	73	69,52
Senior sertifikaat sonder vrystelling	32	30,48
Neem n derde taal	11	10,48
Neem Wiskunde	65	61,90

(4) *Verdere vergelykings*

Ten opsigte van elke afparing is 'n gemiddelde groeptelling (per veld) vir elk van die drie afgepaarde groepe bereken (strawwekykergroep, ligtekykergroep en voor-televisiegroep). Hierdie tellings gee telkens 'n aanduiding van die belangstelling in die betrokke veld van die groep as geheel. Om die betekenisvolheid van verskille in belangstellings tussen die groepe vas te stel, is hierdie gemiddelde tellings soos volg met behulp van tweekantige t-toetse (vir groepe met verband) vergelyk:

- . Die voor-televisiegroep met die strawwekykergroep.
- . Die voor-televisiegroep met die ligtekykergroep.

Die nut van hierdie verdere vergelykings is daarin geleë dat dit perspektief verleen aan die bevindinge oor die invloed van televisie op die belangstellingspatrone van die ondersoekgroepe.

4 RESULTATE EN BEVINDINGE

In hierdie afdeling word die resultate van die breë tendensstudie en die effekstudie aangebied.

4.1 BREË TENDENSSTUDIE

4.1.1 *Algemene belangstellingstendense*

(1) *Resultate van die MANOVA-ontleding*

Drie afsonderlike maatstawwe is in die meerveranderlike variansie - ontleding gebruik, naamlik Hotelling se T^2 -toets, Pillai se V-kriterium en Wilks se Λ -kriterium.

TABEL 11
MEERVERANDERLIKE VARIANSIEANALISE VAN STANDERD 8-LEERLINGE SE
BELANGSTELLINGSPATRONE VAN 1974 TOT 1979

Maatstaf	F-waarde	P>F	vg.
Hotelling se T^2 -toets	3,98	0,0001	84 & 23486
Pillai se V-kriterium	3,95	0,0001	84 & 23504
Wilks se Λ -kriterium	3,97	0,0001	84 & 23200

Uit tabel 11 blyk dat 'n statisties betekenisvolle F-waarde met behulp van al drie bovermelde maatstawwe verkry is. Die H_0 wat in paragraaf 3.2.1 (2)(a)(1) gestel is, naamlik dat daar geen verskil tussen die vyf steekproewe standerd 8-leerlinge (1974-1979) se vektore van gemiddelde 19-VBV-tellings voorkom nie, kan dus verwerp word. Hieruit kan afgelei word dat daar wel 'n *tydeffek* met betrekking tot die leerlinge se belangstellingspatrone voorgekom het.

(2) *Resultate van die ANOVA-ontledings*

Ten einde vas te stel of die tydeffek slegs ten opsigte van sommige of moontlik al 21 velde voorgekom het, is 'n ANOVA-ontleding op elke veld afsonderlik gedoen. Die resultate hiervan word in tabel 12 verstrek.

TABEL 12
 EENVERANDERLIKE VARIANSIEANALISE VAN STANDERD 8-
 LEERLINGE SE BELANGSTELLINGSPATRONE VAN 1974 TOT
 1979

Velde	F-waarde	P>F
1	7,20***	0,0001
2	6,79***	0,0001
3	5,30***	0,0003
4	0,98	0,4181
5	9,92***	0,0001
6	0,99	0,4126
7	18,02***	0,0001
8	2,79*	0,0249
9	1,42	0,2230
10	2,27	0,0595
11	3,15*	0,0136
12	5,88***	0,0001
13	4,67***	0,0009
14	5,72***	0,0001
15	2,17	0,0699
16	8,22***	0,0001
17	2,59*	0,0351
18	1,56	0,1832
19	1,74	0,1374
20	2,69*	0,0296
21	1,67	0,1533

vg. = 4 & 5893 (vir elk van die 21 velde)

* $p < 0,05$
 *** $p < 0,001$

Uit tabel 12 word opgemerk dat daar by 13 van die 21 velde, statisties betekenisvolle verskille in die gemiddeldes van die vyf steekproewe bevind is wat op 'n tydeffek dui. Hierdie velde is Beeldende kunste, Klerklik, Welsynwerk, Uitvoerende kunste, Histories, Openbare optrede, Kreatiewe denke, Rondreis, Prakties-Vroulik, Regte, Taal, Diens en Werk-stokperdjie=gerigtheid.

(3) *Resultate van die korrelasieberekeninge*

Met die doel om vas te stel of die *tydeffek* wat ten opsigte van hierdie 13 velde, voorgekom het, 'n styging of 'n daling in die belangstellings van die leerlinge verteenwoordig, is die korrelasieberekeninge uitgevoer (tabel 13).

TABEL 13

KORRELASIES TUSSEN DIE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD 8-LEERLINGE EN DIE NUMERIESE WAARDE VAN DIE JARE WAARIN DIE OPNAMES GEDOEN IS

Veld	Jaar	N	Gemiddelde 19-VBV-telling	r
1	1974	1 081	24,099	-0,06325**
	1975	1 160	23,603	
	1976	1 265	22,334	
	1977	1 247	22,678	
	1979	1 145	21,837	
2	1974	1 081	16,995	-0,02614
	1975	1 160	16,614	
	1976	1 265	15,009	
	1977	1 247	15,642	
	1979	1 145	16,197	
3	1974	1 081	25,307	-0,05555 **
	1975	1 160	25,335	
	1976	1 265	24,515	
	1977	1 247	23,745	
	1979	1 145	23,590	
5	1974	1 081	15,475	-0,07025**
	1975	1 160	14,984	
	1976	1 265	13,240	
	1977	1 247	13,383	
	1979	1 145	13,017	
7	1974	1 081	21,471	-0,09892**
	1975	1 160	20,709	
	1976	1 265	19,549	
	1977	1 247	18,396	
	1979	1 145	18,553	
8	1974	1 081	12,540	0,01118
	1975	1 160	13,278	
	1976	1 265	12,156	
	1977	1 247	12,496	
	1979	1 145	13,203	

(tabel vervolg)

TABEL 13 (vervolg)

Veld	Jaar	N	Gemiddelde 19-VBV-telling	r
11	1974	1 081	24,576	0,02414
	1975	1 160	24,577	
	1976	1 265	23,828	
	1977	1 247	24,892	
	1979	1 145	25,155	
12	1974	1 081	31,582	-0,04885**
	1975	1 160	31,429	
	1976	1 265	30,229	
	1977	1 247	30,193	
	1979	1 145	30,320	
13	1974	1 081	21,460	-0,02763
	1975	1 160	20,618	
	1976	1 265	19,362	
	1977	1 247	20,488	
	1979	1 145	20,136	
14	1974	1 081	17,198	0,03649**
	1975	1 160	18,353	
	1976	1 265	18,052	
	1977	1 247	17,115	
	1979	1 145	19,272	
16	1974	1 081	16,002	-0,06922**
	1975	1 160	16,053	
	1976	1 265	14,857	
	1977	1 247	14,715	
	1979	1 145	14,183	
17	1974	1 081	20,165	-0,01889
	1975	1 160	19,684	
	1976	1 265	18,918	
	1977	1 247	19,497	
	1979	1 145	19,471	
20	1974	1 081	14,159	0,01059
	1975	1 160	14,236	
	1976	1 265	14,387	
	1977	1 247	14,494	
	1979	1 145	14,210	

**p<0,01

Uit die korrelasiekoëffisiënte in tabel 13 word waargeneem dat ten opsigte van ses velde statisties betekenisvolle *negatiewe* korrelasies verkry is, naamlik Beeldende kunste, Welsynwerk, Uitvoerende kunste, Histories, Rondreis, en Taal. n Soortgelyke

bevinding is ook ten opsigte van standaard 10-leerlinge van 1974 tot 1978 waargeneem (De Beer, 1980a).

n Statisties betekenisvolle *positiewe* korrelasie is ten opsigte van die veld Regte verkry. (Dit moet in gedagte gehou word dat al die korrelasiekoëffisiënte, hoewel statisties betekenisvol, relatief klein is.)

By die orige ses velde waar n tydeffek uit die ANOVA-berekeninge waargeneem is, kyk tabel 12, maar nie statisties betekenisvolle korrelasies verkry is nie, kan die tydeffek as fluktuierend beskou word, aangesien daar nie n algemene styging of daling in die belangstellings van die leerlinge in hierdie velde te bespeur is nie. Hierdie ses velde is Klerklik, Openbare optrede, Kreatiewe denke, Prakties-Vroulik, Diens en Werk/Stokperdjiegerigheid.

Indien gelet word op Alberts (1974) se saamgroepering van die verskillende belangstellingsvelde*, wil dit voorkom dat standaard 8-leerlinge van 1974 tot 1979 *minder* in die estetiese en sosiale aangeleenthede belang gestel het, terwyl hul belangstelling in intellektuele aktiwiteite en wetenskaplike benaderingswyses toegeneem het. n Soortgelyke tendens is met betrekking tot standaard 10-leerlinge oor dieselfde tydperk bevind (De Beer, 1980a).

★

Estetiese velde	Sosiale velde	Intellektuele aktiwiteite en wetenskaplike benaderingswyse	Prakties	Rekenkunsdige en handelswêreld	Buitenshuise aktiwiteite
Beeldende kunste	Diens	Openbare optrede	Prakties-Manlik	Numeries Besigheid	Natuur Sport
Uitvoeren=de kunste	Welsyn=werk	Regte Kreatiewe denke	Prakties-Vroulik	Klerklik Rondreis	
Taal Histories	Geselligheid	Wetenskap			

(Alberts, 1974)

Aangesien die bovermelde bevindinge ten opsigte van verteenwoordigende steekproewe standerd 8-leerlinge verkry is, kan hierdie veranderinge wat in die leerlinge se belangstellings voorgekom het, waarskynlik tot die breë bevolking standerd 8-leerlinge veralgemeen word.

4.1.2 *Programvoorkeure*

Die indeks vir die gewildheid van sekere soorte televisieprogramme word in tabelle 14, 15 en 16 aangebied.

TABEL 14

TELEVISIEPROGRAMVOORKEURE VAN 'N STEEKPROEF
STANDERD 8-LEERLINGE VAN 1976

Program	N	f1	f2	f3	f1xG1	f2xG2	f3xG3	$\Sigma (fxG)$	Rangorde
1 Godsdienstige programme	1 219	207	619	393	414	619	0	1 033	12
2 Musiekprogramme	1 222	631	509	82	1 262	509	0	1 771	4
3 Nuus	1 200	698	437	65	1 396	437	0	1 833	3
4 Kleuterprogramme (voorskools)	1 216	140	536	540	280	536	0	816	14
5 Kinderprogramme (laerskool)	1 216	158	585	473	316	585	0	901	13
6 Jeugprogramme (hoërskool)	1 216	562	480	174	1 124	480	0	1 604	7
7 Weervoor= spellings	1 219	556	509	154	1 112	509	0	1 621	5
8 Sportprogramme	1 220	782	372	66	1 564	372	0	1 936	2
9 Verhale en vervolghverhale	1 223	893	264	66	1 786	264	0	2 050	1
10 Ligte vermaak= likheids= programme	1 223	507	592	124	1 014	592	0	1 606	6
11 Wedstryd- en vasvraprogramme	1 223	440	607	176	880	607	0	1 487	9
12 Skooluit= sendings	1 217	92	474	651	184	474	0	658	16
13 Programaan= kondigings	1 217	342	597	278	684	597	0	1 281	10
14 Advertensies*									
15 Taal-, kook-, of ander lesse	1 219	92	432	695	184	432	0	616	17
16 Besprekings= groepe	1 215	60	551	604	120	551	0	671	15
17 Natuur= programme	1 219	518	522	179	1 036	522	0	1 558	8
18 Dokumentêre programme	1 219	256	586	377	512	586	0	1 098	11

*Advertensies is eers vanaf 1978 op televisie vertoon.

TABEL 15

TELEVISIEPROGRAMVOORKEURE VAN 'N STEEKPROEF
STANDERD 8-LEERLINGE VAN 1977

Program	N	f1	f2	f3	f1xG1	f2xG2	f3xG3	$\Sigma (fxG)$	Rangorde
1 Godsdienstige programme	1 268	284	620	364	568	620	0	1 188	11
2 Musiekprogramme	1 267	622	530	115	1 244	530	0	1 774	4
3 Nuus	1 259	609	592	58	1 218	592	0	1 810	3
4 Kleuterprogramme (voorskools)	1 268	101	576	591	202	576	0	778	14
5 Kinderprogramme (laerskool)	1 266	126	675	465	252	675	0	927	13
6 Jeugprogramme (hoërskool)	1 270	546	574	150	1 092	574	0	1 666	6
7 Weervoor= spellings	1 268	545	588	135	1 090	588	0	1 678	5
8 Sportprogramme	1 270	750	466	54	1 500	466	0	1 966	2
9 Verhale en vervolghverhale	1 271	986	234	51	1 972	234	0	2 206	1
10 Ligte vermaak= likheids= programme	1 271	477	649	145	954	649	0	1 603	7
11 Wedstryd- en vasvraprogramme	1 268	489	613	166	978	613	0	1 591	8
12 Skooluit= sendings	1 269	105	560	604	210	560	0	770	15
13 Programmaan= kondigings	1 266	240	632	394	480	632	0	1 112	12
14 Advertensies*									
15 Taal-, kook-, of ander lesse	1 268	105	431	732	210	431	0	641	17
16 Besprekings= groepe	1 265	109	538	618	218	538	0	756	16
17 Natuur= programme	1 266	505	562	199	1 010	562	0	1 572	9
18 Dokumentêre programme	1 267	308	660	299	616	660	0	1 276	10

*Advertensies is eers vanaf 1978 op televisie vertoon.

TABEL 16
TELEVISIEPROGRAMVOORKEURE VAN 'N STEEKPROEF
STANDERD 8-LEERLINGE VAN 1979

Program	N	f_1	f_2	f_3	$f_1 \times G_1$	$f_2 \times G_2$	$f_3 \times G_3$	$\Sigma(f \times G)$	Rangorde
1 Godsdienstige programme	1 307	286	697	324	572	697	0	1 269	12
2 Musiekprogramme	1 201	631	577	93	1 262	577	0	1 839	3
3 Nuus	1 297	524	707	66	1 048	707	0	1 755	7
4 Kleuterprogramme (voorskools)	1 300	97	545	658	194	545	0	739	18
5 Kinderprogramme (laerskool)	1 300	134	706	460	268	706	0	974	14
6 Jeugprogramme (hoërskool)	1 304	600	589	115	1 200	589	0	1 789	6
7 Weervoor= spellings	1 302	482	680	140	964	680	0	1 644	8
8 Sportprogramme	1 304	676	541	87	1 352	541	0	1 893	2
9 Verhale en vervolghverhale	1 305	993	273	39	1 986	273	0	2 259	1
10 Ligte vermaak= likheids= programme	1 305	447	691	167	894	691	0	1 585	10
11 Wedstryd- en vasvraprogramme	1 306	469	662	175	938	662	0	1 600	9
12 Skooluit= sendings	1 302	127	609	566	254	609	0	863	16
13 Programmaan= kondigings	1 304	253	688	363	506	688	0	1 194	13
14 Advertensies	1 304	572	656	76	1 144	656	0	1 800	5
15 Taal-, kook-, of ander lesse	1 299	159	551	589	318	551	0	869	15
16 Besprekings= groepe	1 303	97	638	568	194	638	0	832	17
17 Natuur= programme	1 302	660	493	149	1 320	493	0	1 813	4
18 Dokumentêre programme	1 300	375	58	267	750	658	0	1 408	11

Verklaring van simbole in tabelle 14, 15 en 16

- N = aantal respondente
- f_1 = frekwensie leerlinge wat *gereeld* na die betrokke program kyk
- f_2 = frekwensie leerlinge wat *af en toe* na die betrokke program kyk
- f_3 = frekwensie leerlinge wat *nooit* na die betrokke programme kyk nie
- G_1 = relatiewe gewig toegeken aan leerlinge wat *gereeld* na bepaalde programme kyk. (In hierdie geval is $G_1 = 2$.)
- G_2 = relatiewe gewig toegeken aan leerlinge wat *af en toe* na bepaalde programme kyk. ($G_2 = 1$.)
- G_3 = relatiewe gewig toegeken aan leerlinge wat *nooit* na bepaalde programme kyk nie. ($G_3 = 0$.)

Na aanleiding van die gegewens in tabelle 14, 15 en 16 kan die afleiding gemaak word dat verhale en vervolghverhale, sport-, musiek- en natuurprogramme die gewildste televisieprogramme by die drie steekproewe standaard 8-leerlinge was. Hierteenoor is die programme waarna hulle die minste kyk taal-, kook- of ander lesse, asook besprekings- en kleuterprogramme. Soortgelyke bevindinge is ook deur Du Preez (1980) met betrekking tot 'n ander steekproef standaard 8-leerlinge van 1976 bevind.

Die gevolgtrekking wat hieruit gemaak kan word, is dat standaard 8-leerlinge waarskynlik televisie kyk vir ontspanning of vermaak, terwyl hulle nie graag tyd bestee aan programme waar hulle aktief moet redeneer, of programme wat vir kleuters bedoel is nie. Dat verhale en vervolghverhale egter baie gewild is, spreek byvoorbeeld duidelik uit tabel 15: Slegs sowat 4 % het nooit na hierdie programme gekyk nie, terwyl meer as 77 % gereeld hierna gekyk het.

4.2 EFFEKSTUDIE

Die resultate van die effekstudie word in tabelle 17 tot 28 aangebied. Volgens die ontwerp van hierdie ondersoek berus die bestudering van die invloed van televisie op die leerlinge se belangstellingspatrone hoofsaaklik op 'n vergelyking van twee gemiddelde verskiltellings, naamlik die eksperimentele verskiltellings en die kontroleverskiltellings.

Die doel met die vergelyking van die gemiddelde 19-VBV-groep-tellings van die drie groepe respondente (die strawwekykergroep, ligtekyker-groep en die voor-televisiegroep) is om afleidings oor die invloed van televisie op die leerlinge se belangstellings in terme van toenames of afnames te kan kwalifiseer. Om dié rede word daar slegs in gevalle waar statisties betekenisvolle verskille in die vergelyking van die gemiddeldes van die eksperimentele en kontroleverskiltellings voorgekom het, na die resultate van die vergelykings van die voor-televisiegroep en dié van die groepe strawwe en ligte kykers verwys.

TABEL 17

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE
KYKERS (A₁) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C₁) VIR DIE 1974/1976-
AFPARING

VeId	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	A ₁	157	22,025	11,330	-0,03770	-1,6036
	C ₁	157	24,076	10,914		
2	A ₁	157	15,408	10,145	0,14113	-2,8550**
	C ₁	157	18,446	10,201		
3	A ₁	157	26,567	12,640	0,29017	-1,0883
	C ₁	157	27,822	11,591		
4	A ₁	157	22,796	14,140	0,14241	0,4474
	C ₁	157	22,166	12,772		
5	A ₁	157	12,350	11,785	0,24057	-2,7085**
	C ₁	157	15,611	12,680		
6	A ₁	157	21,962	12,853	0,17766	1,1838
	C ₁	157	20,459	11,939		
7	A ₁	157	18,051	11,962	0,17994	-1,8966
	C ₁	157	20,166	9,746		
8	A ₁	157	10,917	8,002	-0,06629	-1,7811
	C ₁	157	12,726	9,373		
9	A ₁	157	18,554	12,087	0,13743	-0,0410
	C ₁	157	18,605	11,628		
10	A ₁	157	30,866	10,097	0,06373	-0,5077
	C ₁	157	31,427	10,140		
11	A ₁	157	25,127	9,871	-0,03682	-1,6037
	C ₁	157	26,892	9,273		
12	A ₁	157	30,975	9,914	-0,12417	-1,6333
	C ₁	157	32,854	9,303		
13	A ₁	157	19,420	12,854	0,46696	-4,1828***
	C ₁	157	23,707	12,007		
14	A ₁	157	17,994	12,831	0,02022	-0,2457
	C ₁	157	18,331	11,696		
15	A ₁	157	28,599	10,303	0,10443	0,2890
	C ₁	157	28,274	10,750		
16	A ₁	157	14,096	9,428	0,08998	-2,8097**
	C ₁	157	16,917	9,221		
17	A ₁	157	19,064	9,462	0,09858	-2,8369**
	C ₁	157	21,930	9,393		
18	A ₁	157	21,051	14,017	0,24507	1,0334
	C ₁	157	19,758	11,361		
19	A ₁	157	19,949	11,981	0,24099	-1,6317
	C ₁	157	21,847	11,676		
20	A ₁	157	14,605	2,546	-0,06492	0,8115
	C ₁	157	14,350	2,842		
21	A ₁	157	10,401	3,200	0,11466	0,7001
	C ₁	157	10,172	2,955		

* p<0,05

** p<0,01

***p<0,001

vg. = 156

TABEL 18

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE
KYKERS (B_1) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C_1) VIR DIE 1974/1976-
AFPARING

Veld	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	B_1	157	23,605	12,725	0,25906	-0,4090
	C_1	157	24,076	10,914		
2	B_1	157	15,898	11,586	0,19303	-2,3023*
	C_1	157	18,446	10,201		
3	B_1	157	25,484	12,531	0,33470	-2,1041*
	C_1	157	27,822	11,591		
4	B_1	157	24,809	13,213	0,18950	2,0017*
	C_1	157	22,166	12,772		
5	B_1	157	14,930	12,715	0,00977	-0,4775
	C_1	157	15,611	12,680		
6	B_1	157	18,076	12,742	0,20481	-1,9176
	C_1	157	20,459	11,939		
7	B_1	157	21,185	10,781	-0,07326	0,8480
	C_1	157	20,166	9,746		
8	B_1	157	10,223	8,478	0,09830	-2,6133**
	C_1	157	12,726	9,373		
9	B_1	157	17,306	11,801	0,34252	-1,2116
	C_1	157	18,605	11,628		
10	B_1	157	28,064	10,900	0,11713	-3,0124**
	C_1	157	31,427	10,140		
11	B_1	157	24,248	9,615	0,09434	-2,6061**
	C_1	157	26,892	9,273		
12	B_1	157	30,860	10,158	0,05649	-1,8674
	C_1	157	32,854	9,303		
13	B_1	157	22,280	12,301	0,43588	-1,3849
	C_1	157	23,707	12,007		
14	B_1	157	16,427	12,780	-0,06305	-1,3356
	C_1	157	18,331	11,696		
15	B_1	157	27,962	11,033	-0,10239	-0,2417
	C_1	157	28,274	10,750		
16	B_1	157	15,159	9,902	0,18906	-1,8078
	C_1	157	16,917	9,221		
17	B_1	157	19,592	8,885	0,19631	-2,5274*
	C_1	157	21,930	9,393		
18	B_1	157	23,350	12,855	0,28246	3,0971**
	C_1	157	19,758	11,361		
19	B_1	157	19,803	11,751	0,21497	-1,7450
	C_1	157	21,847	11,676		
20	B_1	157	14,210	3,030	0,16561	-0,4623
	C_1	157	14,350	2,842		
21	B_1	157	10,159	3,430	0,08772	-0,0377
	C_1	157	10,172	2,955		

* $p < 0,05$ ** $p < 0,01$

vg. = 156

TABEL 19

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS
(D₁) EN DIE KONTROLEVERSKILTELLINGS (E₁) VIR DIE 1974/1976-AFPARING

Velid	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	D ₁	157	-2,051	16,025	0,43737	-1,2228
	E ₁	157	-0,471	14,460		
2	D ₁	157	-3,038	13,333	0,51289	-0,4571
	E ₁	157	-2,548	13,881		
3	D ₁	157	-1,255	14,460	0,52485	0,9803
	E ₁	157	-2,338	13,934		
4	D ₁	157	0,631	17,653	0,46816	-1,4288
	E ₁	157	2,643	16,546		
5	D ₁	157	-3,261	15,093	0,63736	-2,2942*
	E ₁	157	-0,682	17,869		
6	D ₁	157	1,503	15,912	0,52491	3,1718**
	E ₁	157	-2,382	15,575		
7	D ₁	157	-2,115	14,005	0,44677	-2,5677*
	E ₁	157	1,019	15,054		
8	D ₁	157	-1,809	12,721	0,61815	0,8045
	E ₁	157	-2,503	12,005		
9	D ₁	157	-0,051	15,578	0,49716	1,0720
	E ₁	157	-1,299	13,434		
10	D ₁	157	-0,561	13,846	0,54959	2,6577**
	E ₁	157	-3,363	13,991		
11	D ₁	157	-1,764	13,790	0,54580	0,8713
	E ₁	157	-2,643	12,713		
12	D ₁	157	-1,879	14,413	0,54427	0,1085
	E ₁	157	-1,994	13,381		
13	D ₁	157	-4,287	12,855	0,41412	-2,5696*
	E ₁	157	-1,427	12,912		
14	D ₁	157	-0,338	17,186	0,49910	1,1186
	E ₁	157	-1,904	17,860		
15	D ₁	157	0,325	14,092	0,54204	0,5498
	E ₁	157	-0,312	16,173		
16	D ₁	157	-2,822	12,580	0,52125	-1,1000
	E ₁	157	-1,758	12,188		
17	D ₁	157	-2,866	12,658	0,55749	-0,5794
	E ₁	157	-2,338	11,593		
18	D ₁	157	1,293	15,732	0,51813	-1,9363
	E ₁	157	3,592	14,554		
19	D ₁	157	-1,898	14,575	0,46747	0,1220
	E ₁	157	-2,045	14,677		
20	D ₁	157	0,255	3,937	0,52068	1,3073
	E ₁	157	-0,140	3,795		
21	D ₁	157	0,229	4,100	0,46351	0,6946
	E ₁	157	-0,013	4,326		

* p<0,05

**p<0,01

vg. = 156

TABEL 20
 VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE
 KYKERS (A₂) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C₂) VIR DIE 1974/1977-
 AFPARING

Veld	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	A ₂	105	23,848	11,900	-0,01912	-0,7309
	C ₂	105	25,038	11,468		
2	A ₂	105	16,667	10,106	0,18793	-1,7932
	C ₂	105	19,000	10,804		
3	A ₂	105	27,343	12,074	0,31816	-0,6645
	C ₂	105	28,248	11,825		
4	A ₂	105	22,495	12,735	0,06713	-0,7228
	C ₂	105	23,695	12,169		
5	A ₂	105	15,390	11,731	0,27290	-0,2538
	C ₂	105	15,752	12,494		
6	A ₂	105	20,000	12,574	0,34584	-0,3265
	C ₂	105	20,438	11,432		
7	A ₂	105	18,771	11,427	0,02879	-1,3653
	C ₂	105	20,790	10,289		
8	A ₂	105	13,429	9,837	0,14493	1,0374
	C ₂	105	12,152	9,450		
9	A ₂	105	17,029	11,099	0,36705	-2,1357*
	C ₂	105	19,619	10,990		
10	A ₂	105	31,600	9,739	0,16777	-0,3256
	C ₂	105	31,990	9,283		
11	A ₂	105	24,276	9,381	0,33042	-2,7258**
	C ₂	105	27,152	9,304		
12	A ₂	105	31,324	9,877	-0,00102	-1,7262
	C ₂	105	33,610	9,295		
13	A ₂	105	23,771	11,019	0,32034	0,5374
	C ₂	105	23,029	13,158		
14	A ₂	105	17,505	12,224	-0,04113	-0,5069
	C ₂	105	18,381	12,321		
15	A ₂	105	29,095	11,158	-0,03184	-0,0915
	C ₂	105	29,238	11,135		
16	A ₂	105	15,638	9,582	0,01650	-0,9038
	C ₂	105	16,771	8,716		
17	A ₂	105	21,190	10,521	0,10453	0,0501
	C ₂	105	21,124	9,648		
18	A ₂	105	21,714	12,428	0,14987	0,4136
	C ₂	105	21,086	11,417		
19	A ₂	105	20,305	11,519	0,28136	-1,9690*
	C ₂	105	23,029	12,122		
20	A ₂	105	14,648	2,763	0,01587	1,1138
	C ₂	105	14,229	2,732		
21	A ₂	105	11,143	3,704	0,08685	2,9721**
	C ₂	105	9,848	2,848		

* p<0,05

**p<0,01

vg. = 104

TABEL 21

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE KYKERS (B₂) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C₂) VIR DIE 1974/1977-AFPARING

Veld	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	B ₂	105	22,114	11,885	0,17415	-1,9963*
	C ₂	105	25,038	11,468		
2	B ₂	105	16,133	10,773	0,16283	-2,1045*
	C ₂	105	19,000	10,804		
3	B ₂	105	25,648	11,681	0,28801	-1,8996
	C ₂	105	28,248	11,825		
4	B ₂	105	24,057	13,513	0,09442	0,2144
	C ₂	105	23,695	12,169		
5	B ₂	105	15,381	13,105	0,27641	-0,2468
	C ₂	105	15,752	12,494		
6	B ₂	105	19,790	11,687	0,18176	-0,4490
	C ₂	105	20,438	11,432		
7	B ₂	105	19,676	10,199	-0,01751	-0,7811
	C ₂	105	20,790	10,289		
8	B ₂	105	12,648	11,031	-0,09651	0,3342
	C ₂	105	12,152	9,450		
9	B ₂	105	16,838	12,229	0,20903	-1,9488
	C ₂	105	19,619	10,990		
10	B ₂	105	27,171	10,445	-0,04956	-3,4493***
	C ₂	105	31,990	9,283		
11	B ₂	105	23,667	10,476	0,10835	-2,6992**
	C ₂	105	27,152	9,304		
12	B ₂	105	28,971	9,172	0,05243	-3,7396***
	C ₂	105	33,610	9,295		
13	B ₂	105	22,771	12,832	0,44838	-0,1937
	C ₂	105	23,029	13,158		
14	B ₂	105	16,410	12,505	-0,06093	-1,1170
	C ₂	105	18,381	12,321		
15	B ₂	105	29,733	10,451	0,22489	0,3773
	C ₂	105	29,238	11,135		
16	B ₂	105	15,381	9,634	0,00402	-1,0986
	C ₂	105	16,771	8,716		
17	B ₂	105	20,514	10,381	0,16150	-0,4817
	C ₂	105	21,124	9,648		
18	B ₂	105	22,657	13,115	0,18597	1,0261
	C ₂	105	21,086	11,417		
19	B ₂	105	19,076	12,630	0,15021	-2,5100*
	C ₂	105	23,029	12,122		
20	B ₂	105	15,000	2,461	0,15441	2,3366*
	C ₂	105	14,229	2,732		
21	B ₂	105	10,000	3,695	0,06213	0,3447
	C ₂	105	9,848	2,848		

* p<0,05

** p<0,01

*** p<0,001

vg. = 104

TABEL 22

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS
(D₂) EN DIE KONTROLEVERSKILTELLINGS (E₂) VIR DIE
1974/1977-AFPARING

Veld	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	D ₂	105	-1,190	16,684	0,48074	1,0987
	E ₂	105	-2,924	15,010		
2	D ₂	105	-2,333	13,335	0,45307	0,3833
	E ₂	105	-2,867	13,960		
3	D ₂	105	-0,905	13,956	0,46964	1,2054
	E ₂	105	-2,600	14,025		
4	D ₂	105	-1,200	17,013	0,42049	-0,8663
	E ₂	105	0,362	17,310		
5	D ₂	105	-0,362	14,620	0,42658	0,0057
	E ₂	105	-0,371	15,406		
6	D ₂	105	-0,438	13,761	0,37903	0,1352
	E ₂	105	-0,648	14,789		
7	D ₂	105	-2,019	15,155	0,40319	-0,5702
	E ₂	105	-1,114	14,614		
8	D ₂	105	1,276	12,614	0,35612	0,5049
	E ₂	105	0,495	15,203		
9	D ₂	105	-2,590	12,426	0,40354	0,1320
	E ₂	105	-2,781	14,633		
10	D ₂	105	-0,390	12,276	0,49069	3,3724***
	E ₂	105	-4,819	14,314		
11	D ₂	105	-2,876	10,812	0,36338	0,4584
	E ₂	105	-3,486	13,236		
12	D ₂	105	-2,286	13,569	0,49290	1,8203
	E ₂	105	-4,638	12,711		
13	D ₂	105	0,743	14,201	0,47770	0,7198
	E ₂	105	-0,257	13,652		
14	D ₂	105	-0,876	17,710	0,57872	0,6830
	E ₂	105	-1,971	18,082		
15	D ₂	105	-0,143	16,012	0,55378	-0,4680
	E ₂	105	0,495	13,449		
16	D ₂	105	-1,133	12,846	0,29602	0,1720
	E ₂	105	-1,390	12,966		
17	D ₂	105	0,067	13,512	0,51698	0,5327
	E ₂	105	-0,610	12,981		
18	D ₂	105	0,629	15,565	0,45580	-0,5917
	E ₂	105	1,571	15,706		
19	D ₂	105	-2,724	14,180	0,51842	0,8440
	E ₂	105	-3,952	16,139		
20	D ₂	105	0,419	3,855	0,47259	-0,9684
	E ₂	105	0,771	3,383		
21	D ₂	105	1,295	4,472	0,23925	2,1112*
	E ₂	105	0,152	4,523		

* p<0,05

***p<0,001

vg. = 104

TABEL 23

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS
(A₃) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C₃) VIR DIE 1975/1976-AFPARING

Veld	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	A ₃	157	22,025	11,330	0,02348	-2,0096*
	C ₃	157	24,516	10,893		
2	A ₃	157	15,408	10,145	0,18988	-0,8609
	C ₃	157	16,274	9,652		
3	A ₃	157	26,567	12,640	0,32468	-1,3425
	C ₃	157	28,108	12,106		
4	A ₃	157	22,796	14,140	0,24422	0,0952
	C ₃	157	22,669	13,018		
5	A ₃	157	12,350	11,785	0,35530	-4,8101***
	C ₃	157	17,675	12,632		
6	A ₃	157	21,962	12,853	0,18839	1,9948*
	C ₃	157	19,408	12,325		
7	A ₃	157	18,051	11,962	0,21303	-1,9157
	C ₃	157	20,217	10,581		
8	A ₃	157	10,917	8,002	0,22086	-2,1964*
	C ₃	157	12,828	9,408		
9	A ₃	157	18,554	12,087	0,12949	1,5051
	C ₃	157	16,758	10,522		
10	A ₃	157	30,866	10,097	0,16058	0,8992
	C ₃	157	29,936	9,906		
11	A ₃	157	25,127	9,871	0,12556	0,6472
	C ₃	157	24,452	9,893		
12	A ₃	157	30,975	9,914	0,04587	-1,1714
	C ₃	157	32,191	8,890		
13	A ₃	157	19,420	12,854	0,29548	-3,9312***
	C ₃	157	24,057	12,034		
14	A ₃	157	17,994	12,831	0,07787	0,7185
	C ₃	157	17,019	12,203		
15	A ₃	157	28,599	10,303	0,08593	-0,6548
	C ₃	157	29,325	10,248		
16	A ₃	157	14,096	9,428	0,19274	-3,0805**
	C ₃	157	17,127	9,970		
17	A ₃	157	19,064	9,462	0,16455	-2,0684*
	C ₃	157	21,108	9,695		
18	A ₃	157	21,051	14,017	0,29984	-0,6060
	C ₃	157	21,783	11,433		
19	A ₃	157	19,949	11,981	0,26559	0,8563
	C ₃	157	18,987	11,237		
20	A ₃	157	14,605	2,546	0,08232	-0,3696
	C ₃	157	14,713	2,851		
21	A ₃	157	10,401	3,200	-0,04568	-0,4060
	C ₃	157	10,554	3,329		

* p<0,05

** p<0,01

*** p<0,001

vg. = 156

TABEL 24

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE KYKERS
(B₃) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C₃) VIR DIE 1975/1976-AFFARING

Veld	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	B ₃	157	23,605	12,725	0,06909	-0,7063
	C ₃	157	24,516	10,893		
2	B ₃	157	15,898	11,586	0,15169	-0,3392
	C ₃	157	16,274	9,652		
3	B ₃	157	25,484	12,531	0,41554	-2,4683*
	C ₃	157	28,108	12,106		
4	B ₃	157	24,809	13,213	0,19136	1,6076
	C ₃	157	22,669	13,018		
5	B ₃	157	14,930	12,715	0,12190	-2,0479*
	C ₃	157	17,675	12,632		
6	B ₃	157	18,076	12,742	0,20601	-1,0566
	C ₃	157	19,408	12,325		
7	B ₃	157	21,185	10,781	0,11294	0,8525
	C ₃	157	20,217	10,581		
8	B ₃	157	10,223	8,478	0,14241	-2,7831**
	C ₃	157	12,828	9,408		
9	B ₃	157	17,306	11,801	0,13731	0,4676
	C ₃	157	16,758	10,522		
10	B ₃	157	28,064	10,900	0,31775	-1,9280
	C ₃	157	29,936	9,906		
11	B ₃	157	24,248	9,615	0,15130	-0,2011
	C ₃	157	24,452	9,893		
12	B ₃	157	30,860	10,158	0,04487	-1,2642
	C ₃	157	32,191	8,890		
13	B ₃	157	22,280	12,301	0,39948	-1,6697
	C ₃	157	24,057	12,034		
14	B ₃	157	16,427	12,780	-0,03836	-0,4120
	C ₃	157	17,019	12,203		
15	B ₃	157	27,962	11,033	0,15777	-1,2358
	C ₃	157	29,325	10,248		
16	B ₃	157	15,159	9,902	0,15777	-1,9122
	C ₃	157	17,127	9,970		
17	B ₃	157	19,592	8,885	0,19073	-1,6057
	C ₃	157	21,108	9,695		
18	B ₃	157	23,350	12,855	0,29288	1,3572
	C ₃	157	21,783	11,433		
19	B ₃	157	19,803	11,751	0,20299	0,7044
	C ₃	157	18,987	11,237		
20	B ₃	157	14,210	3,030	0,00702	-1,5202
	C ₃	157	14,713	2,851		
21	B ₃	157	10,159	3,430	0,00064	-1,0358
	C ₃	157	10,554	3,329		

* p<0,05

**p<0,01

vg. = 156

TABEL 25

o. VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS
(D₃) EN DIE KONTROLEVERSKILTELLINGS (E₃) VIR DIE 1975/1976-
AFPARING

VeId	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	D ₃	157	-2,490	15,531	0,47675	-1,2200
	E ₃	157	-0,911	16,168		
2	D ₃	157	-0,866	12,606	0,48985	-0,4579
	E ₃	157	-0,376	13,910		
3	D ₃	157	-1,541	14,386	0,50274	0,9814
	E ₃	157	-2,624	13,323		
4	D ₃	157	0,127	16,719	0,44077	-1,4282
	E ₃	157	2,140	16,680		
5	D ₃	157	-5,325	13,881	0,58219	-2,2953*
	E ₃	157	-2,745	16,795		
6	D ₃	157	2,554	16,044	0,53533	3,1716**
	E ₃	157	-1,331	15,797		
7	D ₃	157	-2,166	14,182	0,41924	-2,5651*
	E ₃	157	0,968	14,227		
8	D ₃	157	-1,911	10,922	0,54555	0,8047
	E ₃	157	-2,605	11,734		
9	D ₃	157	1,796	14,962	0,51102	1,0664
	E ₃	157	0,548	14,692		
10	D ₃	157	0,930	12,960	0,44906	2,6606*
	E ₃	157	-1,873	12,179		
11	D ₃	157	0,675	13,069	0,51753	0,8698
	E ₃	157	-0,204	12,710		
12	D ₃	157	-1,217	13,010	0,48498	0,1074
	E ₃	157	-1,331	13,195		
13	D ₃	157	-4,637	14,786	0,51219	-2,5767*
	E ₃	157	-1,777	13,337		
14	D ₃	157	0,975	17,004	0,49874	1,1198
	E ₃	157	-0,592	18,005		
15	D ₃	157	-0,726	13,894	0,44528	0,5468
	E ₃	157	-1,363	13,823		
16	D ₃	157	-3,032	12,331	0,53887	-1,1003
	E ₃	157	-1,968	12,896		
17	D ₃	157	-2,045	12,383	0,55407	-0,5795
	E ₃	157	-1,516	11,835		
18	D ₃	157	-0,732	15,201	0,49702	-1,9343
	E ₃	157	1,567	14,487		
19	D ₃	157	0,962	14,082	0,44316	0,1220
	E ₃	157	0,815	14,517		
20	D ₃	157	-0,108	3,663	0,53543	1,3125
	E ₃	157	-0,503	4,146		
21	D ₃	157	-0,153	4,722	0,57719	0,6942
	E ₃	157	-0,395	4,778		

* p<0,05

**p<0,01

vg. = 156

TABEL 26

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A₄) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C₄) VIR DIE 1975/1977-AFPARING

Veld	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	A ₄	105	23,848	11,900	-0,06410	-0,4615
	C ₄	105	24,610	11,285		
2	A ₄	105	16,667	10,106	-0,00074	0,5175
	C ₄	105	15,952	9,909		
3	A ₄	105	27,343	12,074	0,33742	-0,0768
	C ₄	105	27,448	12,261		
4	A ₄	105	22,495	12,735	0,11617	-1,0476
	C ₄	105	24,219	12,632		
5	A ₄	105	15,390	11,731	0,12433	-1,5666
	C ₄	105	17,905	13,092		
6	A ₄	105	20,000	12,574	0,04241	0,0464
	C ₄	105	19,924	11,648		
7	A ₄	105	18,771	11,427	0,06749	-2,5993*
	C ₄	105	22,552	10,377		
8	A ₄	105	13,429	9,837	0,02732	-0,2901
	C ₄	105	13,819	9,917		
9	A ₄	105	17,029	11,099	0,13332	1,1048
	C ₄	105	15,581	9,216		
10	A ₄	105	31,600	9,739	0,17954	1,8796
	C ₄	105	29,257	10,199		
11	A ₄	105	24,276	9,381	0,18809	-0,1206
	C ₄	105	24,419	9,693		
12	A ₄	105	31,324	9,877	0,05591	-0,4072
	C ₄	105	31,857	9,644		
13	A ₄	105	23,771	11,019	0,34552	-0,1379
	C ₄	105	23,952	12,453		
14	A ₄	105	17,505	12,224	0,01987	0,1961
	C ₄	105	17,171	12,705		
15	A ₄	105	29,095	11,158	0,16553	0,4007
	C ₄	105	28,562	9,909		
16	A ₄	105	15,638	9,582	-0,10307	-1,5076
	C ₄	105	17,790	10,106		
17	A ₄	105	21,190	10,521	0,20368	0,1400
	C ₄	105	21,010	10,359		
18	A ₄	105	21,714	12,428	0,26277	-0,8486
	C ₄	105	22,886	10,825		
19	A ₄	105	20,305	11,519	0,16672	0,6014
	C ₄	105	19,448	11,098		
20	A ₄	105	14,648	2,763	-0,16198	0,0450
	C ₄	105	14,629	2,916		
21	A ₄	105	11,143	3,704	0,05037	2,0046*
	C ₄	105	10,190	3,357		

* $p < 0,05$

vg. = 104

TABEL 27

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE KYKERS
(B₄) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C₄) VIR DIE 1975/1977-AFPARING

VeId	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	B ₄	105	22,114	11,885	0,08629	-1,6326
	C ₄	105	24,610	11,285		
2	B ₄	105	16,133	10,773	0,16121	0,1384
	C ₄	105	15,952	9,909		
3	B ₄	105	25,648	11,681	0,34171	-1,3424
	C ₄	105	27,448	12,261		
4	B ₄	105	24,057	13,513	0,21403	-0,1012
	C ₄	105	24,219	12,632		
5	B ₄	105	15,381	13,105	0,32841	-1,7037
	C ₄	105	17,905	13,092		
6	B ₄	105	19,790	11,687	0,13704	-0,0896
	C ₄	105	19,924	11,648		
7	B ₄	105	19,676	10,199	0,10591	-2,1421*
	C ₄	105	22,552	10,377		
8	B ₄	105	12,648	11,031	0,06111	-0,8348
	C ₄	105	13,819	9,917		
9	B ₄	105	16,838	12,229	0,17088	0,9238
	C ₄	105	15,581	9,216		
10	B ₄	105	27,171	10,445	0,22451	-1,6627
	C ₄	105	29,257	10,199		
11	B ₄	105	23,667	10,476	0,15791	-0,5884
	C ₄	105	24,419	9,693		
12	B ₄	105	28,971	9,172	-0,07310	-2,1450*
	C ₄	105	31,857	9,644		
13	B ₄	105	22,771	12,832	0,47363	-0,9328
	C ₄	105	23,952	12,453		
14	B ₄	105	16,410	12,505	0,00663	-0,4389
	C ₄	105	17,171	12,705		
15	B ₄	105	29,733	10,451	0,02690	0,8446
	C ₄	105	28,562	9,909		
16	B ₄	105	15,381	9,634	0,02670	-1,7921
	C ₄	105	17,790	10,106		
17	B ₄	105	20,514	10,381	0,14158	-0,3741
	C ₄	105	21,010	10,359		
18	B ₄	105	22,657	13,115	0,32190	-0,1676
	C ₄	105	22,886	10,825		
19	B ₄	105	19,076	12,630	0,26619	-0,2647
	C ₄	105	19,448	11,098		
20	B ₄	105	15,000	2,461	0,02009	1,0065
	C ₄	105	14,629	2,916		
21	B ₄	105	10,000	3,695	-0,07208	-0,3767
	C ₄	105	10,190	3,357		

*p<0,05
vg. = 104

TABEL 28

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D₄) EN DIE KONTROLEVERSKILTELLINGS (E₄) VIR DIE 1975/1977-AFPARING

VeId	Groep	N	\bar{X}	S	r	t
1	D ₄	105	-0,762	16,917	0,50704	1,0969
	E ₄	105	-2,495	15,667		
2	D ₄	105	0,714	14,158	0,46418	0,3826
	E ₄	105	0,181	13,410		
3	D ₄	105	-0,105	14,008	0,46096	1,2055
	E ₄	105	-1,800	13,744		
4	D ₄	105	-1,724	16,863	0,38330	-0,8663
	E ₄	105	-0,162	16,405		
5	D ₄	105	-2,514	16,457	0,48507	0,0064
	E ₄	105	-2,524	15,180		
6	D ₄	105	0,076	16,774	0,51051	0,1347
	E ₄	105	-0,133	15,328		
7	D ₄	105	-3,781	14,908	0,35808	-0,5706
	E ₄	105	-2,876	13,758		
8	D ₄	105	-0,390	13,776	0,36050	0,5026
	E ₄	105	-1,171	14,376		
9	D ₄	105	1,448	13,448	0,41173	0,1315
	E ₄	105	1,257	13,999		
10	D ₄	105	2,343	12,775	0,44247	3,3535**
	E ₄	105	-2,086	12,857		
11	D ₄	105	-0,143	12,156	0,41226	0,4555
	E ₄	105	-0,752	13,101		
12	D ₄	105	-0,533	13,413	0,52537	1,8195
	E ₄	105	-2,886	13,786		
13	D ₄	105	-0,181	13,478	0,42085	0,7197
	E ₄	105	-1,181	12,975		
14	D ₄	105	0,333	17,455	0,56493	0,6830
	E ₄	105	-0,762	17,767		
15	D ₄	105	0,533	13,641	0,48804	-0,4639
	E ₄	105	1,171	14,207		
16	D ₄	105	-2,152	14,625	0,41975	0,1727
	E ₄	105	-2,410	13,775		
17	D ₄	105	0,181	13,176	0,52650	0,5319
	E ₄	105	-0,495	13,588		
18	D ₄	105	-1,171	14,175	0,33265	-0,5917
	E ₄	105	-0,229	14,064		
19	D ₄	105	0,857	14,603	0,46774	0,8403
	E ₄	105	-0,371	14,424		
20	D ₄	105	0,019	4,330	0,58203	-0,9709
	E ₄	105	0,371	3,778		
21	D ₄	105	0,952	4,872	0,39064	2,1107*
	E ₄	105	-0,190	5,168		

* p<0,05

**p<0,01

vg. = 104

4.2.1 *Velde waarin die belangstelling verander (toegeneem) het*

(1) *Natuurwetenskap (Veld 6)*

Die gemiddeld van die eksperimentele verskiltellings en dié van die kontroleverskiltellings het by beide die 1974/1976- en die 1975/1976-afparings, ten opsigte van hierdie veld statisties betekenisvol van mekaar verskil ($p < 0,01$). Hieruit kan afgelei word dat televisie waarskynlik hierdie leerlinge se belangstelling in natuurwetenskaplike aangeleenthede gestimuleer het (tabelle 19 en 25). Die gemiddelde 19-VBV-tellings van die strawwe kykers was deurgaans hoër as dié van die ligte kykers (volgens inspeksie van tabelle 17 en 18, asook 23 en 24). 'n Moontlike verklaring vir hierdie styging in belangstelling kan wees dat leerlinge programme van 'n natuurwetenskaplike aard, byvoorbeeld dokumentêre natuurprogramme op televisie gesien het, en dat dit hul belangstelling gestimuleer het. Indien die televisieprogramvoorkeure van standerd 8-leerlinge (kyk tabelle 14, 15 en 16) in ag geneem word, blyk dat hierdie leerlinge graag na natuurprogramme kyk (sowat 84 % kyk gereeld of af en toe na hierdie programme (tabel 15).

(2) *Geselligheid (Veld 10)*

Deur die berekening van die t-toetse, is daar by vier verskillende afparings statisties betekenisvolle verskille tussen die gemiddeld van die eksperimentele en kontroleverskiltellings met betrekking tot hierdie veld bevind:

1974/1976 ($p < 0,01$), 1974/1977 ($p < 0,001$),
1975/1976 ($p < 0,05$) en 1975/1977 ($p < 0,01$) (tabelle 19, 22, 25 en 28).

Dit dui daarop dat televisie waarskynlik hierdie leerlinge se belangstelling in beroepe wat te make het met die onthaal van gaste, reël en bywoon van sosiale byeenkomste en partytjies, gestimuleer het. Hierdie bevinding strook met dié van Van Vuuren (1979), naamlik dat 'n groep Afrikaanssprekende standerd 8-leerlinge van 1976, waarskynlik deur televisie beïnvloed is om hartliker in hul interpersoonlike verhoudings te wees, meer bereid tot samewerking te wees, 'n groter mate van aanpasbaarheid te openbaar, meer van groepaktiwiteite te hou en meer geneig tot groepafhanklikheid te wees.

Bovermelde bevindinge kan moontlik verklaar word deur die sosiale modelleringseffek wat dikwels aan televisie toegeskryf word (vgl. byvoorbeeld Von Feilitzen (1976) en Noble (1975)). Televisie het volgens die genoemde outeurs 'n positiewe sosialiseringsfunksie, en dra hiermee die voordele van kleindorpse gemeenskap ("village town") aan die kind oor. Daar ontstaan 'n interaksie tussen die kind en die televisiekarakter (veral dié in dramas), "wat die illusie van persoonlike kontak daarstel" (Van Vuuren, 1979, p. 89). Volgens die gegewens in tabel 15 kyk byvoorbeeld meer as 95 % van die standerd 8-leerlinge in die 1977-steekproef, gereeld of af en toe na verhale en vervolghverhale op televisie (sowat 78 % kyk gereeld hierna).

(3) *Werk/stokperdjiegerigheid* (Veld 21)

By beide die 1974/1977- en 1975/1977-afparings, is statisties betekenisvolle verskille tussen die gemiddelde eksperimentele en kontroleverskiltellings verkry (tabel 22 en 28). Televisie het waarskynlik tot gevolg gehad dat die leerlinge meer stokperdjiegerig geraak het. Hierdie bevinding word bevestig deur die relatief hoër tellings wat die strawwe kykers, in verhouding tot die ligte kykers behaal het (tabelle 20 en 21, asook 26 en 27). De Villiers en Thiele (1980) het bevind dat standerd 8-seuns na die instelling van televisie *meer* tyd aan hul stokperdjies bestee het as voor die instelling daarvan. Dit blyk uit die bovermelde bevindinge dat televisie waarskynlik standerd 8-leerlinge se stokperdjiebeoefening positief beïnvloed het.

4.2.2 *Velde waarin die belangstelling verander (afgeneem) het*

(1) *Uitvoerende kunste* (Veld 5)

Ten opsigte van twee afparings, dié van 1974/1976 en 1975/1976, is statisties betekenisvolle t-waardes tussen die gemiddeldes van die eksperimentele en die kontroleverskiltellings verkry (tabelle 19 en 25). Hieruit kan afgelei word dat televisie waarskynlik die eksperimentele groepe se belangstelling in uitvoerende kunste, wat onder andere musiek, sang, ballet, opera en operette insluit, laat *afneem* het.

Hierdie afname word waargeneem uit die negatiewe teken van die betrokke t-waardes, asook die relatief hoër gemiddelde tellings wat die ligte kykers in vergelyking met die strawwe kykers behaal het (volgens inspeksie van tabelle 17, 18, 23 en 24). Dit wil voorkom dat televisie die *dalende* belangstelling in uitvoerende kunste versterk het, wat oor hierdie tydperk by die breë bevolking standerd 8-leerlinge voorgekom het (kyk paragraaf 4.1.1(3)).

’n Moontlike verklaring vir die afname in belangstelling in hierdie veld, wat volgens Alberts (1974) onder *estetiese belangstellings* geklassifiseer word, is dat kinders waarskynlik gedurende die ekonomiese insinking wat gedurende die middel sewentigerjare voorgekom het, meer op die realiteit en materiële voortbestaan ingestel was (vergelyk De Beer, 1980a). Nuusdekking op televisie het moontlik die kinders in groter mate van hierdie probleme bewus gemaak.

(2) *Histories* (Veld 7)

Hierdie veld het betrekking op belangstelling in besoeke aan historiese slagvelde, museums, forte en kerke, lees van historiese literatuur en versameling van voorwerpe met antieke waarde. Daar het ook by hierdie veld, soos in die geval van uitvoerende kunste, ’n *daling* in belangstelling by die verteenwoordigende steekproewe standerd 8-leerlinge van 1974 tot 1979 voorgekom (breë tendensstudie). Hierdie tendens is waarskynlik deur televisie versterk, soos afgelei kan word uit die statisties betekenisvolle *laer* gemiddelde eksperimentele verskiltellings, in verhouding tot die kontroleverskiltellings (kyk tabelle 19 en 25). ’n Soortgelyke verklaring as vir die vorige veld, geld moontlik ook hier, aangesien die veld *Histories* ook volgens Alberts (1974) se klassifikasie onder *estetiese belangstellings* ingedeel kan word.

Dit is interessant om daarop te let dat De Beer (1980b) bevind het dat televisie waarskynlik ook standerd 9-leerlinge se belangstellings met betrekking tot *estetiese belangstellings* (in hierdie geval ook *Uitvoerende kunste* en *Histories*) laat daal het.

(3) *Prakties-Vroulik* (Veld 13)

By beide die 1974/1976- en die 1975/1976-afparings, toon die resultate van hierdie ondersoek statisties betekenisvolle verskille tussen die gemiddeld van die eksperimentele en kontrole=verskiltellings in die veld *Prakties-Vroulike* belangstellings (tabelle 19 en 25). Hierdie veld het betrekking op aktiwiteite soos huishouding, klere maak, breiwerk en ander algemene huishoudelike take. Aangesien hierdie groepe grotendeels uit meisies bestaan ($\pm 60\%$, volgens tabelle 7 en 9), kan die afleiding moontlik gemaak word dat televisie waarskynlik die meisies in hierdie groepe se belangstelling in algemene huishoudelike aktiwiteite laat afneem het. Dit is interessant dat televisie egter waarskynlik standerd 10-meisies (De Beer, 1980a) se belangstelling in prakties-vroulike aktiwiteite versterk het.

Die hipotese dat televisie standerd 8-leerlinge se belangstellings beïnvloed (kyk paragraaf 2), kan derhalwe aanvaar word. Dit moet egter in gedagte gehou word dat die afgepaarde groepe elk n besondere samestelling het, en dat bevindinge ten opsigte van hierdie groepe, nie sonder meer na die breë bevolking standerd 8-leerlinge veralgemeen kan word nie.

5 SAMEVATTING EN SLOT

Die doel met hierdie ondersoek was om die invloed van televisie op die belangstellingspatrone van standerd 8-leerlinge te bestudeer.

Hierbenewens is ook n breë tendensstudie onderneem om vas te stel hoe standerd 8-leerlinge se belangstellingspatrone in die algemeen van 1974 tot 1979 vertoon het. Vyf verteenwoordigende steekproewe leerlinge, een elk uit 1974, 1975, 1976, 1977 en 1979 se 19-VBV-data is met behulp van meerveranderlike variansie-ontledings en korrelasieberekeninge ondersoek. Die resultate van die breë tendensstudie het getoon dat die estetiese belangstellings van die leerlinge (beeldende en uitvoerende kunste, welsynwerk, histories, rondreis en faal) n *daling* oor hierdie tydperk ondergaan het, terwyl hul belangstelling in die veld *Regte* n *styging* getoon het.

Die standerd 8-leerlinge van 1976, 1977 en 1979 se televisie-programvoorkeure is ook bestudeer, en daar is bevind dat verhale en vervolgv=verhale asook sport- en musiekprogramme die gewildste was. Besprekings- en kleuterprogramme het egter by hierdie leerlinge die minste aftrek gekry.

Vir die doel van die effekstudie is die steekproewe verdeel in twee voor-televisiegroepe (die leerlinge wat onderskeidelik in 1974 en 1975 getoets is) en twee televisiekykergroepe (leerlinge uit 1976 en 1977). Die televisiekykergroepe is elk verder verdeel in strawwe kykers (respondente wat n uur of langer per dag televisie gekyk het gedurende skoolkwartale) en ligte kykers (leerlinge wat minder as n uur per dag, of glad nie gedurende skoolkwartale televisie gekyk het nie). Verder is die voorwaardes gestel dat televisiekykers vir minstens drie maande lank tuis oor n televisiestel moes beskik, en dat hulle ook nie elders televisie gekyk het nie.

Ten einde die groepe voor-televisiekykers, strawwe kykers en ligte kykers vergelykbaar te maak, is n proses van *afparing* toegepas op ses steuringsveranderlikes wat met behulp van n stapsgewyse regressie-analise geïdentifiseer is. Die ses steuringsveranderlikes wat die meeste variasie in die ondersoekgroepe se belangstellings verklaar het, is geslag, huis-taal, die beroepskeuse van die leerling, kursus, en of die leerling die volgende skoolvakke neem: Wiskunde en n derde taal.

Daar is in hierdie ondersoek bevind dat televisie die leerlinge se belangstellings in die velde Natuurwetenskap, Geselligheid en Stok-perdjiegerigtheid gestimuleer het, terwyl dit tot gevolg gehad het dat hul belangstellings in die velde Uitvoerende kunste, Histories en Prakties-Vroulike aktiwiteite gedaal het. Die inhoud van sekere soorte televisie-programme het waarskynlik daartoe bygedra dat standerd 8-leerlinge se belangstellings hierdie veranderinge ondergaan het.

Die algemene gevolgtrekking waartoe dus in hierdie ondersoek gekom kan word, is dat televisie waarskynlik oor die potensiaal beskik om kinders se beroepsbelangstellings te beïnvloed. Hierdie bevinding word ook deur verskeie navorsers bevestig, byvoorbeeld Himmelweit, Oppenheim en Vince (1958); Schramm, Lyle en Parker (1961); Furu (1962); De Fleur (1974); Bennett (1974); Wright (1975); Noble (1975) en De Beer (1980a en 1980b).

Dit kan aanbeveel word dat navorsing onderneem word rakende die kwalitatiewe en kwantitatiewe inhoud van televisieprogramme wat in die RSA gebeeldsind word, sodat hierdie veranderings in kinders se beroepsbelangstellings beter verklaar kan word.

BIBLIOGRAFIE

- ALBERTS, N.F. *Kernelemente in voorligting: Inleiding tot teorie en praktyk*. Pretoria, Van Schaik, 1974.
- BENNETT, D.G. The effect of domestic television upon the academic performance of the child. *Visual Education*, April 1974, pp. 25-32.
- DE BEER, J.J. *Die invloed van televisie op die belangstellingspatrone van standerd tien-leerlinge*. Pretoria, Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1980a.
- DE BEER, J.J. *The effect of television on the interest patterns of Standard Nine pupils*. Pretoria, Human Sciences Research Council, 1980b.
- DE FLEUR, M.L. Occupational roles as portrayed on television. *Public Opinion Quarterly* 28, 1964, pp. 57-74.
- DE VILLIERS, G.M. & THIELE, G.A. *Die korttermyninvloed van televisie op die stokperdjiebeoefening van Afrikaanssprekende standerd agt-dag-skoliere en hul deelname aan die aktiwiteite van enkele verenigings*. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1980.
- DU PREEZ, P.H. *'n Ondersoek na die televisiekykpatrone en program-voorkeur van 'n groep standerd agt-leerlinge en die invloed wat televisie op hul studiegewoontes en -houdings mag hê*. Pretoria, Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1980.
- DU TOIT, J.M. *Statistiese metodes*. Elsiesrivier, Kosmo, 1975.
- FOUCHÉ, F.A. & ALBERTS, N.F. *Handleiding vir die 19-Veld-Belangstelligingsvraelys*. Pretoria, Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1971.
- FURU, T. *Television and children's life: A before-after study*. Tokyo, Japan Broadcasting Corporation, Radio and Television Culture Research Institute, 1962.
- HIMMELWEIT, H.T., OPPENHEIM, A.N. & VINCE, P. *Television and the child*. London, Oxford University Press, 1958.
- NOBLE, G. *Children in front of the small screen*. London, Constable, 1975.
- REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA. Buro vir Statistiek, *Suid-Afrikaanse statistieke*, 1968.
- SCHRAMM, W., LYLE, J. & PARKER, E.B. *Television in the lives of our children*. California, Stanford University Press, 1961.
- STRIJDOM, H.G. *Sosiale status en die verband daarvan met vryetyds-aktiwiteite, houdings en aspirasies van Afrikaanssprekende standerd ses-seuns*. Pretoria, Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1971.
- VAN VUUREN, D.P. *Die invloed van televisie op enkele persoonlikheidsstrukture van 'n groep Afrikaanssprekende standerd agt-leerlinge*. Pretoria, Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1979.

VON FEILITZEN, C. The functions served by the media. In BROWN, R. ed. *Children and television*. London, Collier-Macmillan, 1976.

WRIGHT, C.R. *Mass communication: A sociological perspective*. New York, Random House, 1975.

RGN-PUBLIKASIELYS

'n Volledige lys van RGN publikasies of 'n lys van publikasies van 'n besondere instituut van die RGN kan van die President van die Raad verkry word.

Doc no: 30327
Copy no: 30331

RGN BIBLIOTEEK	HSRC LIBRARY
-------------------	-----------------